

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2009 ROKU – część prognostyczna

**Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego**

Toruń, sierpień 2010 rok

Niniejsza publikacja jest integralną częścią raportu z monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. składającego się z części diagnostycznej i prognostycznej. Diagnostyczna część raportu dostępna jest na stronie internetowej WUP w Toruniu www.wup.torun.pl w zakładce Publikacje. Podstawą do opracowania części prognostycznej są dane Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) odnośnie badania popytu na pracę i bezrobotnych absolwentów szkół wyższych oraz informacje z aplikacji Monitoring Zawodów, do której zaimportowane zostały dane z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) odnośnie absolwentów publicznych i niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych.

Informacje na temat osób bezrobotnych, absolwentów szkół ponadgimnazjalnych jak i wyniki badania popytu na pracę zostały przedstawione zgodnie z zawodami i specjalnościami określonymi w Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb Rynku Pracy (Dz. U. z 2004 r., Nr 265, poz. 2644 z późn. zm.). W opracowaniu uwzględniono również strukturę bezrobotnych, pracujących, nowo utworzonych miejsc pracy oraz wolnych miejsc pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (Dz. U. z 2007 r., Nr 251 poz.1885).

Przy publikowaniu danych prosimy o podanie źródła

The publication is an integrated part of the monitoring of shortage and surplus occupations in kujawsko-pomorskie in 2009 report which consists of diagnostic and prognostic part. Diagnostic part is available on VLO in Toruń website www.wup.torun.pl in section Publications. The prognostic part is based on Central Statistical Office data about demand research and survey of unemployed graduates of tertiary education and information derive from Monitoring of occupations application which contains data from Educational Information System (SIO) about graduates from public and non-public upper secondary school.

Information about unemployed, upper secondary graduates and results of survey demand are presented according to occupations from the Classification of occupations and specializations for labour market needs (Dz. U. 2004 year, no 265, item 2644 as amended). The publication provides of unemployed structure, working population structure, newly created job places and vacant according to Polish Classification of Activities 2007 (Dz. U. 2007 year, no 251 item 1885).

When publishing, please, indicate the source.

SPIS TREŚCI

1.	Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim według zawodów i przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007).....	1
2.	Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko-pomorskim (rok szkolny 2008/2009)	5
3.	Popyt na pracę w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. (badanie GUS)	9
3.1.	Pracujący	10
3.2.	Nowo utworzone miejsca pracy.....	14
3.3.	Wolne miejsca pracy.....	17
3.4.	Zlikwidowane miejsca pracy.....	22
4.	Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego	23
5.	Podsumowanie.....	26
6.	Skrót w języku angielskim.....	27
7.	Aneks statystyczny.....	29

ANEKS STATYSTYCZNY

Tabela 1.	Pracujący w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według wielkich grup zawodowych (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS). Stan w dniu 31.12.2009 r.....	29
Tabela 2.	Pracujący w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS). Stan w dniu 31.12.2009 r..	30
Tabela 3.	Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według wielkich grup zawodowych (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS). Stan w dniu 31.12.2009 r.....	31
Tabela 4.	Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS). Stan w dniu 31.12.2009 r.....	32
Tabela 5.	Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS).	33
Tabela 6.	Absolwenci szkół wyższych w województwie kujawsko-pomorskim według grup i kierunków kształcenia (rok akademicki 2008/2009).....	34

1. BEZROBOTNI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM WEDŁUG ZAWODÓW I PRZYNALEŻNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY DO SEKCJI POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD 2007)

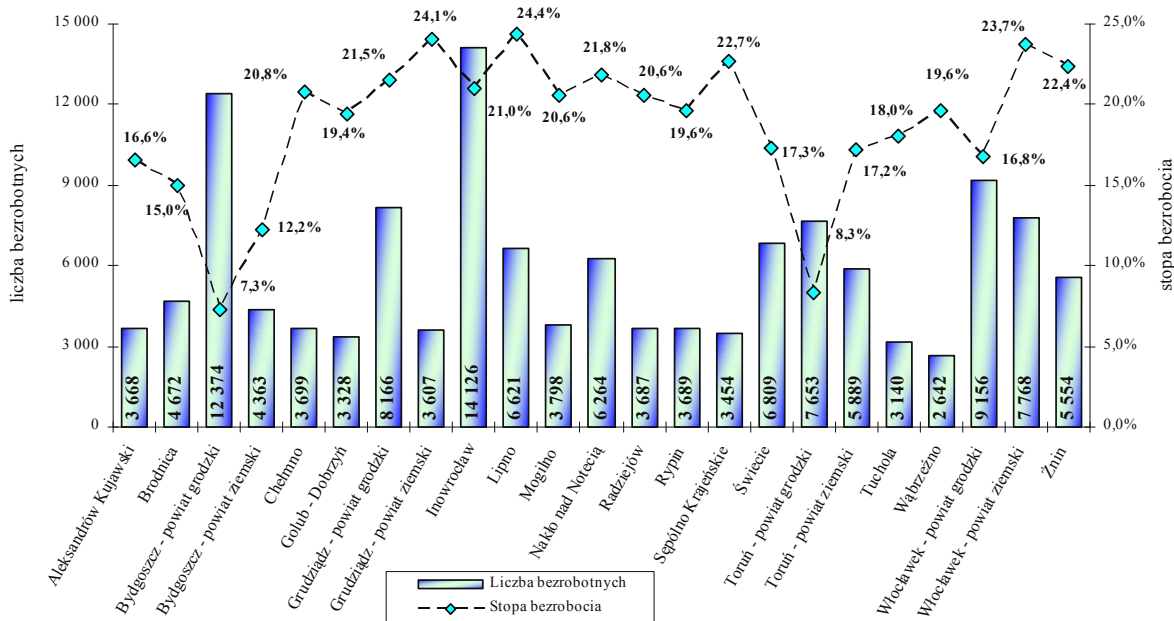
W końcu 2009 r. województwo kujawsko-pomorskie pod względem największej liczby bezrobotnych zajmowało, podobnie jak przed rokiem, piąte miejsce w kraju. W dniu 31 grudnia 2009 r. w rejestrach bezrobotnych pozostawało **134.127 zarejestrowanych**. W porównaniu z analogicznym okresem roku wcześniejszego liczba bezrobotnych zwiększyła się o 23.871 osób, to jest o 21,7% (rok wcześniej spadek o 10,5%). Największy wzrost zanotowano w miastach na prawach powiatu (*Bydgoszczy* o 4.235 osób – 52,0%, *Toruniu* o 2.064 osoby – 36,9%, *Włocławku* o 1.775 osób – 24,0% i *Grudziądzu* o 1.304 osoby – 19,0%) oraz powiatach *toruńskim* (o 1.577 osób – 36,6%) i *inowrocławskim* (o 1.512 osób – 12,0%). W skali całego kraju roczny wzrost liczby bezrobotnych wyniósł 28,4% (rok wcześniej spadek o 15,6%).

W dniu 31 grudnia 2009 r. wśród zarejestrowanych bezrobotnych w naszym regionie:

- **kobiety** w liczbie 72.105 osób stanowiły 53,8% ogółu bezrobotnych. W ciągu roku liczba bezrobotnych kobiet wzrosła o 6.141 osób (9,3%), ale ich udział w ogóle bezrobotnych zmniejszył się o 6,0 pkt. proc.,
- **osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki** – 7.466 osób, stanowiły 5,6% ogółu zarejestrowanych (rok wcześniej 4,9%),
- dominowały **osoby poprzednio pracujące** – 109.982 osoby, 82,0% ogółu bezrobotnych, osoby bez stażu pracy w liczbie 24.145 zarejestrowanych stanowiły 18,0% ogółu (rok wcześniej udziały te wynosiły odpowiednio 80,7% i 19,3%),
- **38.300 bezrobotnych (28,6% ogółu) pozostawało bez pracy powyżej 12 miesięcy**, wśród osób poprzednio pracujących udział takich osób wyniósł 28,0%, natomiast wśród osób bez stażu pracy 31,0%.

W grudniu 2009 r. wojewódzka **stopa bezrobocia** (charakteryzująca udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo) wynosiła **15,8%** (w kraju 11,9%), co pod względem najwyższej stopy bezrobocia lokowało nasz region na czwartym miejscu w kraju (za województwami warmińsko-mazurskim, zachodniopomorskim i lubuskim).

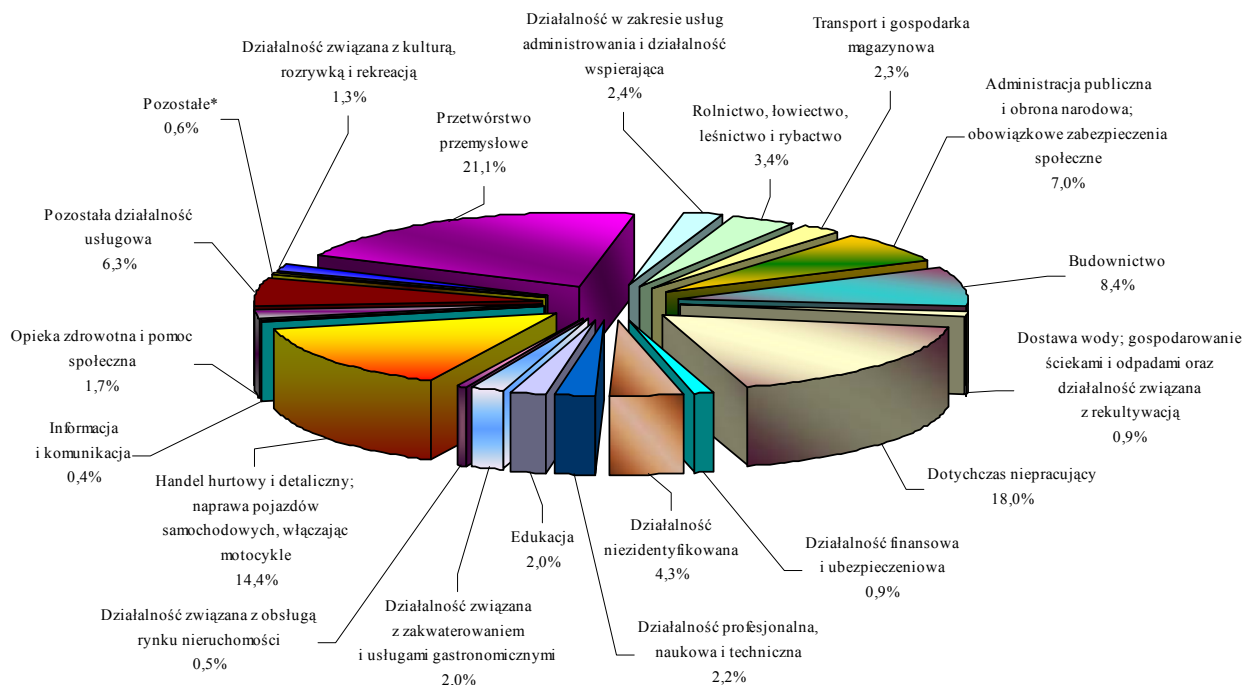
Wykres 1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w końcu grudnia 2009 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy oraz danych GUS odnośnie stopy bezrobocia.

Bezrobotni, według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy najczęściej pochodzili z sekcji *przetwórstwo przemysłowe* oraz *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle*. Znaczną część bezrobotnych stanowiły także *osoby dotychczas niepracujące*¹.

Wykres 2. Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2009 r. według przynależności ostatniego miejsca pracy do sekcji PKD 2007

*Do pozostałych sekcji PKD należą: 1. gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby; 2. wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; 3. górnictwo i wydobywanie; 4. organizacje i zespoły eksterytorialne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy”, załącznik do Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy.

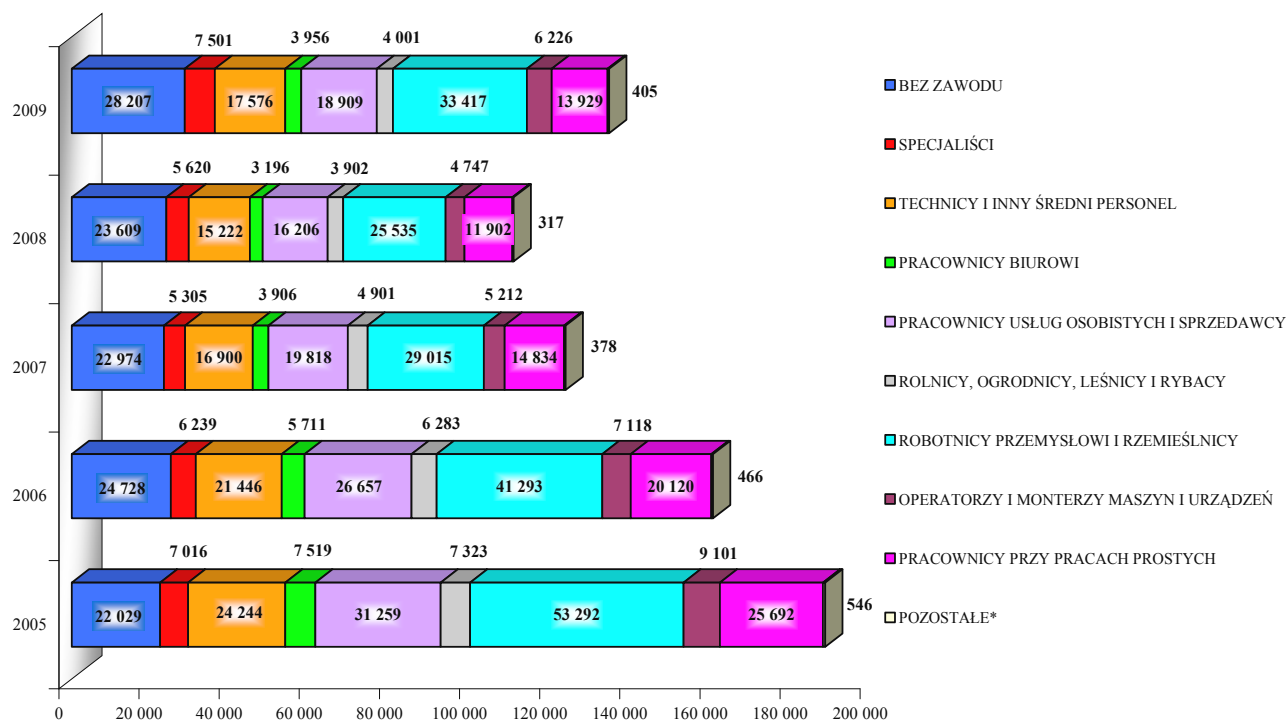
Dane o bezrobotnych według zawodów opracowane zostały na podstawie załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”. W statystyce rynku pracy bezrobotni poprzednio pracujący klasyfikowani są według zawodu wykonywanego w ostatnim miejscu pracy, a osoby dotychczas niepracujące zgodnie z zawodem wyuczonym (potwierdzonym świadectwem lub dyplomem kształcenia szkolnego bądź kursowego).

¹ Z uwagi na zmianę Polskiej Klasyfikacji Działalności niemożliwe jest porównywanie danych z okresami wcześniejszymi. Począwszy od 2009 r. Załącznik 2 do sprawozdania MPiPS-01 – Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy sporządzany jest zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności 2007 (w 2008 r. załącznik ten był sporządzany zgodnie z PKD 2004).

Oddzielną grupę stanowią osoby **bez zawodu**. Grupa ta obejmuje osoby spełniające jednocześnie dwa warunki: nie posiadają świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego oraz nie dysponują udokumentowaną ciągłością pracy (w okresie minimum 1 roku) w jednym zawodzie.

W końcu grudnia 2009 r. zdecydowana większość zarejestrowanych bezrobotnych posiadała zawód – **105.920 bezrobotnych (79,0% ogółu)**. Najczęściej były to osoby legitymujące się zawodami należącymi do następujących grup wielkich: *robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, technicy i inny średni personel oraz pracownicy przy pracach prostych*.

Wykres 3. Bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2005-2009 według wielkich grup zawodowych (stan w końcu okresu)

* Do pozostałych grup należą: siły zbrojne i przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 3 – „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności”, załącznik do Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy.

W końcu grudnia 2009 r., w porównaniu do tego samego okresu roku wcześniejszego, we wszystkich wielkich grupach zawodowych można zaobserwować wzrost liczby bezrobotnych. Silny wzrost liczby bezrobotnych nastąpił w grupach: specjaliści (wzrost o 33,5%, 1.881 osób więcej), operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (wzrost o 31,2%, 1.479 osób więcej) oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (wzrost o 30,9%, 7.882 osoby więcej). Najwolniejszy procentowy wzrost liczby zarejestrowanych dotyczył grupy rolników, ogrodników, leśników i rybaków (wzrost o 2,5%, 99 osób więcej).

Tabela 1. Najliczniejsze zawody wśród bezrobotnych w województwie kujawsko-pomorskim według poziomu wykształcenia – stan w dniu 31.12.2009 r.

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni				
		ogółem	kobiety	do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	bez stażu pracy	poprzednio pracujący pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy
wykształcenie wyższe						
244104	Pedagog	616	539	158	185	70
241102	Ekonomista	555	378	85	142	122
247901	Specjalista administracji publicznej	516	383	113	108	77
241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)	362	242	36	44	53
241915	Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych	288	214	88	116	18
224101	Pielęgniarka*	211	207	4	12	88
241990	Pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani	196	126	38	45	31
244204	Politolog	178	90	41	56	17
222108	Specjalista ochrony środowiska	152	94	60	63	15
222105	Inżynier rolnictwa	134	82	17	41	22
wykształcenie średnie						
341902	Asystent ekonomiczny (zawód szkolny: Technik ekonomista)	3 673	3 100	284	741	992
512201	Kucharz	2 542	2 099	65	426	700
311502	Technik mechanik	1 649	80	114	273	284
321208	Technik rolnik	1 317	821	69	315	340
419101	Pracownik biurowy (zawód szkolny: Technik prac biurowych)	1 308	1 157	27	46	467
341501	Handlowiec (zawód szkolny: Technik handlowiec)	920	743	61	179	200
413103	Magazynier	908	230	8	2	186
514102	Fryzjer (zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich)	900	870	68	62	236
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	813	626	110	299	141
512302	Kelner	804	705	32	58	268
343101	Pracownik administracyjny (zawód szkolny: Technik administracji)	662	574	47	85	132
311204	Technik budownictwa	594	173	22	89	137
312102	Technik informatyk	542	199	95	163	84
wykształcenie zasadnicze zawodowe i niższe						
522107	Sprzedawca*	11 573	10 611	478	312	3 708
722204	Ślusarz*	3 865	243	56	178	863
743304	Krawiec*	2 805	2 746	10	429	845
914103	Robotnik gospodarczy	2 729	1 120	0	2	851
712102	Murarz*	2 363	12	30	51	481
931301	Robotnik budowlany	2 065	49	0	8	507
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	1 883	1 279	0	16	725
743604	Szwaczka	1 864	1 842	9	28	605
913207	Sprzątaczką	1 710	1 664	0	6	699
742204	Stolarz*	1 216	68	55	43	185
741203	Piekarz*	1 137	237	30	30	214
723105	Mechanik samochodów osobowych	1 112	1	17	62	251
613101	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej* (zawód szkolny: Rolnik)	1 085	778	12	233	319
512202	Kucharz małej gastronomii*	1 074	688	227	441	121
722304	Tokarz	1 040	132	3	33	254
714101	Malarz budowlany	1 024	102	2	20	218

* Gwiazdka oznacza, że dany zawód objęty jest kształceniem w systemie szkolnym

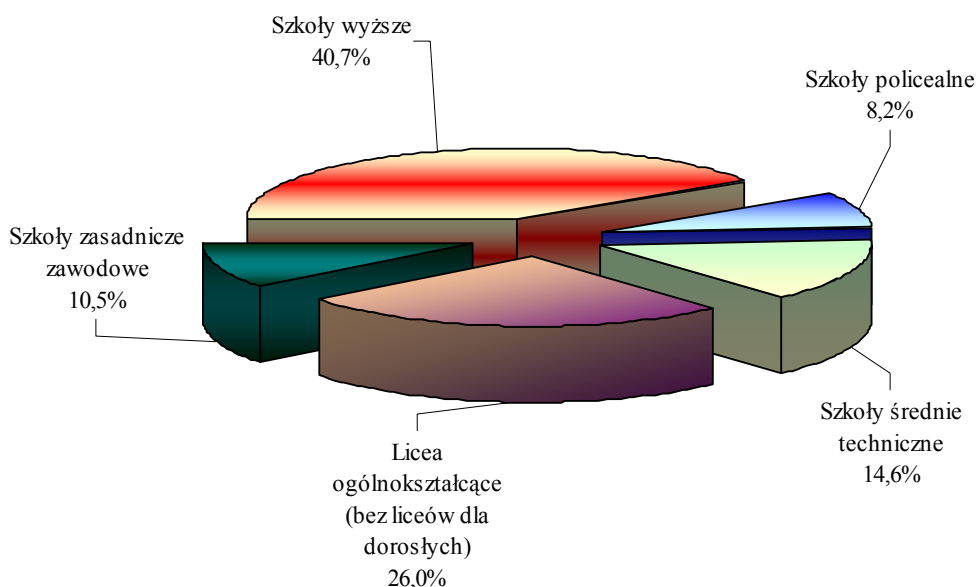
Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 3 – Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności, załącznik do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

2. ABSOLWENCI SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (ROK SZKOLNY 2008/2009)

Analiza sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych została przeprowadzona na podstawie danych z aplikacji Monitoring Zawodów stworzonej na potrzeby monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w systemie Puls. Do aplikacji Monitoring Zawodów zostały zaimportowane dane z Systemu Informacji Oświatowej (SIO) – odnośnie szkół ponadgimnazjalnych (absolwenci roku szkolnego 2008/2009 oraz przewidywani absolwenci roku szkolnego 2009/2010). Przekazane przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) informacje na temat absolwentów roku akademickiego 2008/2009 oraz bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki zostały ręcznie wprowadzone przez pracowników powiatowych urzędów pracy.

W aplikacji Monitoring Zawodów znalazły się dane odnośnie absolwentów roku szkolnego 2008/2009 pochodzące z 145 zasadniczych szkół zawodowych, 187 liceów ogólnokształcących (bez liceów dla dorosłych), 285 techników, 223 szkół policealnych oraz 18 szkół wyższych (szkoły wyższe posiadające siedzibę na terenie województwa, bez filii). Zgodnie z tymi danymi 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim szkoły ponadgimnazjalne ukończyły 50.911 osób – liczba ta nie uwzględnia absolwentów liceów dla dorosłych². Najliczniejszą grupą były osoby kończące szkoły wyższe (40,7%). Drugą co do liczebności grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (26,0%).

Wykres 4. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. według szczebli kształcenia

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z aplikacji Monitoring Zawodów (odnośnie szkół ponadgimnazjalnych z wyłączeniem szkół wyższych i liceów dla dorosłych) i GUS (odnośnie absolwentów szkół wyższych).

Zamieszczone w aplikacji dane wskazują, że w 2010 r. powinna zwiększyć się liczba absolwentów szkół zawodowych (zarówno policealnych, średnich technicznych jak i zasadniczych zawodowych). Największy względny przyrost absolwentów przewidywany jest wśród uczniów szkół policealnych (o 30,5%). W znacznie mniejszej skali zwiększy się liczba absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (o 6,6%) oraz techników (o 3,7%).

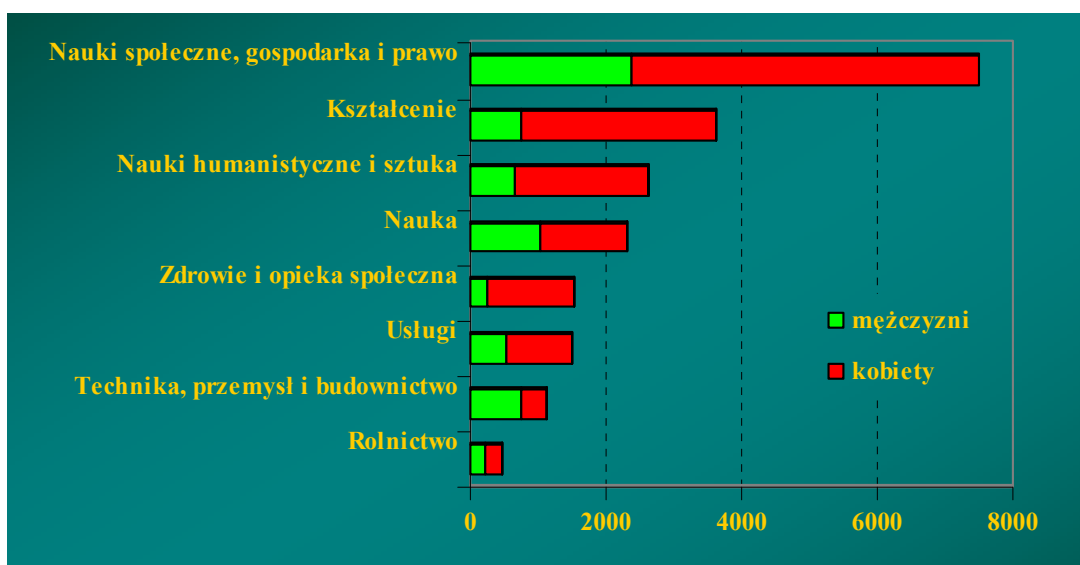
² W 2008 r. licea dla dorosłych ukończyło 2.873 osoby (Biuletyn Statystyczny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2009, Tabela 120 – Edukacja według szczebli kształcenia, Urząd Statystyczny w Bydgoszczy) można domniemywać, że w 2009 r. liczba ta była podobna.

W porównaniu z rokiem wcześniejszym zmniejszy się natomiast liczba absolwentów liceów ogólnokształcących (o 8,4%). Niestety dane przekazane przez GUS nie obejmowały przewidywanej liczby absolwentów szkół wyższych w 2010 r. Można jednak domniemywać, że w dalszym ciągu będzie to najliczniejsza grupa wśród osób kończących szkoły ponadgimnazjalne w województwie.

Rozpatrując kierunki w jakich kształcili się absolwenci roku szkolnego 2008/2009 można zauważyć, że osoby kończące szkoły wyższe głównie reprezentowały grupy kierunków związanych z naukami społecznymi, gospodarką i prawem (36,1%), kształceniem (17,5%) oraz naukami humanistycznymi i sztuką (12,7%). Zdecydowanie mniejsza liczba absolwentów ukończyła kierunki techniczne. Grupę kierunków związanych z techniką, przemysłem i budownictwem w 2009 r. ukończyło 1.139 osób (5,5% ogółu absolwentów szkół wyższych).

Wykres 5. Absolwenci szkół wyższych roku akademickiego 2008/2009 w województwie kujawsko-pomorskim według grup kształcenia³

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie Absolwentów szkół wyższych w 2009 r.

Jak wynika z danych zaprezentowanych na wykresie 5 wśród absolwentów szkół wyższych przeważają kobiety, które w liczbie 14.064 osób stanowiły 67,9% ogółu absolwentów szkół wyższych. Absolwenci uczelni wyższych najczęściej kończyli takie kierunki jak:

- pedagogika (3.135 osób, w tym 2.687 kobiet),
- administracja (2.038 osób, 1.501 kobiet),
- zarządzanie (1.318 osób, w tym 900 kobiet),
- turystyka i rekreacja (1.244 osoby, w tym 797 kobiet),
- ekonomia (908 osób, w tym 532 kobiety),
- ochrona środowiska (832 osoby, w tym 432 kobiety),
- finanse i rachunkowość (672 osoby, w tym 529 kobiet),
- pielęgniarstwo (647 osób, w tym 626 kobiet),
- filologia polska (502 osoby, w tym 461 kobiet)⁴.

Najliczniej reprezentowane przez absolwentów szkół wyższych kierunki odpowiadają zawodom, w których w rejestrach powiatowych urzędów pracy w końcu 2009 r. pozostawało najwięcej bezrobotnych z wyższym wykształceniem (*pedagog* – 616 osób, *ekonomista* – 555 osób, *specjalista administracji publicznej* – 516 osób, *specjalista do spraw marketingu i handlu* – 362 osoby, *specjalista do spraw usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych* – 288

³ Szczegółowe informacje na temat Absolwentów szkół wyższych roku akademickiego 2008/2009 w województwie kujawsko-pomorskim według grup i kierunków kształcenia zawiera tabela 6 w aneksie statystycznym.

⁴ Dane GUS odnośnie absolwentów szkół wyższych w 2009 r.

osób, pielęgniarka – 211 osób, pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani – 196 osób, politolog – 135 osób). W wyszczególnionych zawodach kobiety stanowiły 74,6% wszystkich zarejestrowanych.

Jeśli chodzi o absolwentów szkół ponadgimnazjalnych (zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące, szkoły policealne i średnie zawodowe) to w 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim najliczniejszą grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących (13.243 osoby bez zawodu). Niestety dane w podziale na płeć dostępne są jedynie w przypadku absolwentów szkół wyższych.

Tabela 2. Najpopularniejsze kierunki kształcenia w szkołach policealnych i średnich w województwie kujawsko-pomorskim

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci roku szkolnego 2008/2009	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki - stan w końcu roku 2009*		Przewidywana liczba absolwentów roku szkolnego 2009/2010
			liczba	udział w absolwentach	
wyszktałcenie policealne i średnie zawodowe					
Ogółem		11 594	1 762	15,2	13 143
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	1 361	349	25,6	1 343
312102	Technik informatyk	946	98	10,4	1 156
311502	Technik mechanik	848	175	20,6	746
343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	642	48	7,5	895
321208	Technik rolnik	632	96	15,2	600
321402	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	531	120	22,6	590
341404	Organizator usług hotelarskich [zawód szkolny: Technik hotelarstwa]	473	77	16,3	529
341501	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	451	69	15,3	373
000000	Bez zawodu**	348	90	25,9	106
341903	Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	339	69	20,4	313
514103	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	339	26	7,7	392
232108	Nauczyciel języka obcego***	310	3	1,0	289
322601	Technik farmaceutyczny	255	17	6,7	260
315202	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy [zawód szkolny: Technik bezpieczeństwa i higieny pracy]	245	16	6,5	402
347302	Muzyk	241	0	0,0	322
512201	Kucharz	227	46	20,3	344
311401	Technik elektronik	218	47	21,6	289
322905	Ratownik medyczny	204	16	7,8	260
321202	Technik architektury krajobrazu	175	15	8,6	187
321301	Technik technologii żywności – cukrownictwo	157	29	18,5	169
311209	Technik ochrony środowiska	156	30	19,2	150
311302	Technik elektryk	153	27	17,6	159
311204	Technik budownictwa	151	29	19,2	236
514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	142	14	9,9	240
322401	Masażysta [zawód szkolny: Technik masażysta]	135	13	9,6	182
312202	Technik teleinformatyk	111	12	10,8	125
412102	Asystent rachunkowości [zawód szkolny: Technik rachunkowości]	105	7	6,7	107
...	...	...	...	...	...
wyszktałcenie średnie ogólnokształcące					
Ogółem		13 243	1 688	12,7	12 127
000000	Bez zawodu	13 243	1 688	12,7	12 127

* Liczby bezrobotnych do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki w poszczególnych zawodach różnią się od liczb wykazanych w załączniku 3 – Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności za 2009 r. Przyczyny:

1. W załączniku 3 osoby poprzednio pracujące (powyżej roku) klasyfikowane są według zawodu wykonywanego, na potrzeby monitoringu, osoby te zostały sklasyfikowane zgodnie z zawodem wyuczonym.
2. W związku z zastosowanymi rozwiązaniami technicznymi powiatowe urzędy pracy nie miały możliwości wprowadzenia danych osób kończących szkoły zawodowe, średnie techniczne i policealne bez zdanego egzaminu zawodowego. Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Edukacji Narodowej jeżeli osoba kończy szkołę nie zdając egzaminu zawodowego jest osobą bez zawodu.
3. W aplikacji Monitoring Zawodów nie zostały zamieszczone informacje dotyczące liceów dla dorosłych przez co pracownicy powiatowych urzędów pracy nie mogli wprowadzić danych o tych osobach.
4. Dane w załączniku 3, poza osobami kończącymi szkoły ponadgimnazjalne, obejmują także osoby kończące gimnazja i szkoły podstawowe.

** Jako absolwenci bez zawodu w szkołach policealnych i średnich zawodowych wykazane zostały osoby, w przypadku których w nie udało się zaimportować do aplikacji Monitoring Zawodów danych dotyczących zawodu. Sytuacje takie miały miejsce, gdy w arkuszu przekazanym z SIO jako zawód wpisana była wartość „Inny”.

*** Jako absolwenci w zawodzie nauczyciel języka obcego w szkołach policealnych i średnich zawodowych wykazane zostały osoby, które ukończyły Nauczycielskie Kolegia Języków Obcych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z aplikacji Monitoring Zawodów – szkoły ponadgimnazjalne z wyłączeniem liceów dla dorosłych.

Do najpopularniejszych kierunków kształcenia w szkołach policealnych i średnich zawodowych należały takie zawody jak: *asystent ekonomiczny, technik informatyk, technik mechanik*. Osoby kończące zasadnicze szkoły zawodowe najczęściej zdobywały zawody: *kucharz małej gastronomii, sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych*.

Tabela 3. Najpopularniejsze kierunki kształcenia w szkołach zasadniczych zawodowych w województwie kujawsko-pomorskim

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Absolwenci roku szkolnego 2008/2009	Bezrobotni w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki - stan w końcu roku 2009*		Przewidywana liczba absolwentów roku szkolnego 2009/2010
			liczba	udział w absolwentach	
wykształcenie zasadnicze zawodowe					
Ogółem		5 356	1 429	26,7	5 708
512202	Kucharz małej gastronomii	985	218	22,1	1 004
522107	Sprzedawca	959	380	39,6	987
723106	Mechanik pojazdów samochodowych	616	153	24,8	650
514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	303	73	24,1	406
722204	Ślusarz	212	50	23,6	286
742204	Stolarz	212	49	23,1	233
723306	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	174	50	28,7	236
741201	Cukiernik	167	39	23,4	194
712102	Murarz	150	42	28,0	233
724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	136	37	27,2	172
714103	Malarz – tapeciarski	130	29	22,3	135
741203	Piekarz	129	24	18,6	113
724301	Elektromonter instalacji elektrycznych	115	21	18,3	106
713602	Monter instalacji gazowych	110	11	10,0	132
725108	Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	103	17	16,5	55
...	...	...	...	...	...

* Jak wyżej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z aplikacji Monitoring Zawodów – szkoły ponadgimnazjalne z wyłączeniem liceów dla dorosłych.

Średnio w województwie kujawsko-pomorskim co 15 absolwent szkoły policealnej lub średniej zawodowej trafił do rejestru bezrobotnych. W najgorszej sytuacji znaleźli się tu przedstawiciele zawodu *asystent ekonomiczny*, z których do ewidencji bezrobotnych trafiło 349 osób, tj. 25,6% ogółu absolwentów w tym zawodzie. W przypadku liceów ogólnokształcących odsetek ten wyniósł 13,7% a zasadniczych szkół zawodowych aż 26,7%. Wśród absolwentów szkół zasadniczych zawodowych do rejestrów bezrobotnych najczęściej trafiały osoby kształcące się w zawodzie *sprzedawcy* – 380 osób, tj. 39,6% ogółu absolwentów w tym zawodzie.

Należy wziąć pod uwagę, że w rzeczywistości odsetki absolwentów rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy są najprawdopodobniej wyższe ponieważ nie wszystkich bezrobotnych w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki udało się wprowadzić do aplikacji Monitoring Zawodów. Zgodnie z załącznikiem 3 do Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy – Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności – w dniu 31 grudnia 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 7.466 osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki natomiast do aplikacji zostały wprowadzone dane 6.814 osób⁵.

Warto zauważyć, iż zawody wymienione w tabelach 3 i 4 to często zawody najliczniej reprezentowane przez ogół bezrobotnych (Tabela nr 1). Można więc przypuszczać, iż osoby kończące edukację z tymi zawodami często mają problem z podjęciem zatrudnienia i pozostają w rejestrach bezrobotnych znacznie dłużej niż 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki.

3. POPYT NA PRACĘ W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W 2009 R. (BADANIE GUS)

Niniejszy rozdział powstał na podstawie wyników badania Głównego Urzędu Statystycznego popyt na pracę w 2009 r. Głównym celem tego badania jest uzyskanie informacji na temat popytu zrealizowanego i niezrealizowanego, czyli pracujących i wolnych miejsc pracy oraz nowo utworzonych i (począwszy od 2009 r.) zlikwidowanych miejsc pracy.

Popyt na pracę stanowią zarówno zagospodarowane miejsca pracy, wyrażone aktualną liczbą pracujących jak i wolne miejsca pracy. Poprzez **wolne miejsca pracy** rozumiane są miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

1. miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
2. pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
3. w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Ponadto badanie popytu na pracę daje możliwość poznania struktury **nowo utworzonych miejsc pracy**, powstałych w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności. Jako nowo utworzone miejsca pracy traktowane są także wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych)⁶.

Badaniem popytu na pracę za IV kwartał 2009 r. objęto 100,0 tys. podmiotów z terenu całego kraju, z czego 76,9% podmiotów złożyło sprawozdanie Z-05 za IV kwartał 2009 r. na podstawie którego prowadzone jest badanie. Po uogólnieniu (biorącym pod uwagę prawdopodobieństwo wyboru każdego z podmiotów, kompletności badania w poszczególnych populacjach i przyczyny braku odpowiedzi ze strony wylosowanego podmiotu) wyniki badania są reprezentatywne dla 465,1 tys. jednostek z terenu całego kraju, z czego większość (65,4%)

⁵ Wprowadzone dane różnią się od tych wykazanych w załączniku 3 z przyczyn opisanych pod tabelą 2.

⁶ Popyt na pracę w 2009 r.; Główny Urząd Statystyczny.

stanowią jednostki małe⁷. Wśród badanych jednostek – 394,2 tys., tj. 84,7% to sektor prywatny, a 15,3% sektor publiczny.

Z terenu województwa kujawsko-pomorskiego badaniem objęto 22.474 podmioty. Zdecydowana większość tych podmiotów działała w sektorze prywatnym – 83,7%. Jednostki małe stanowiły 64,3% zbiorowości, średnie – 25,4% a duże – 10,3%. Największy udział w badaniu miały podmioty należące do sekcji handel i naprawy (32,2%), przetwórstwo przemysłowe (14,9%), budownictwo (11,1%) oraz edukacja (9,7%)⁸.

Dla pełniejszego zobrazowania sytuacji na wojewódzkim rynku pracy dane z badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r. porównane zostały z wynikami badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r.⁹ Z uwagi na to, że w badaniu tym brały udział inne podmioty porównanie to ma charakter poglądowy.

3.1. Pracujący

Liczba pracujących w zbadanych jednostkach z terenu województwa kujawsko-pomorskiego wynosiła **472.428** osób (według stanu w końcu 2009 r.). W porównaniu z wynikami badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r. liczba pracujących w województwie zwiększyła się o 6,5%. Dynamiczniejszy wzrost liczby pracujących nastąpił w sektorze prywatnym – 9,1%, w sektorze publicznym wzrost ten wyniósł 1,6%. W końcu grudnia'09, podobnie jak w całym kraju, w sektorze publicznym pracowało 33,7% ogółu, a w sektorze prywatnym – 66,3%. Rok wcześniej udziały te wynosiły dla województwa 35,3% i 64,7% oraz dla kraju 33,5% i 66,5%.

Tabela 4. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według sektorów. Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze			
		publicznym		prywatnym	
		liczba	%	liczba	%
Kraj	10 094 550	3 399 016	33,7	6 695 534	66,3
Województwo	472 428	159 409	33,7	313 019	66,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W **sektorze prywatnym** najwięcej osób pracowało w podmiotach prowadzących działalność w zakresie: przetwórstwa przemysłowego – 39,2% ogółu pracujących w tym sektorze oraz handlu i napraw¹⁰ – 26,7%. Osoby pracujące w tym sektorze głównie wykonywały zawody należące do takich grup zawodowych jak: robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (22,8%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (15,8%).

⁷ Zgodnie z klasyfikacją GUS według kryterium liczby pracujących:

- do 9 osób – jednostki małe,
- 10 do 49 osób – jednostki średnie,
- powyżej 49 osób – jednostki duże.

⁸ Popyt na pracę w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r., Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

⁹ Badaniem popytu na pracę w 2008 roku było objętych 100 tys. podmiotów z terenu kraju. Po uogólnieniu wyniki badania były reprezentatywne dla 494,4 tys. podmiotów, z których 70,3% stanowiły podmioty małe. Popyt na pracę w 2008 r.; Główny Urząd Statystyczny. Niestety brak informacji ile podmiotów zostało objętych badaniem w województwie kujawsko-pomorskim.

¹⁰ Pełna nazwa sekcji: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych; włączając motocykle.

Pracujący w **sektorze publicznym** najczęściej zatrudniani byli w takich sekcjach jak: edukacja – 38,3% pracujących w tym sektorze oraz opieka i pomoc społeczna – 18,9%. Wśród pracujących w sektorze publicznym dominowały osoby z grupy zawodowej specjalistów – 43,3%.

Większość pracujących, zarówno w województwie kujawsko-pomorskim jak i kraju, skupiona była w **jednostkach dużych** (55,8% w województwie i 59,8% w kraju). Osoby te pracowały przede wszystkim w zakładach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 35,7% pracujących w jednostkach tej wielkości. Pracujący w jednostkach dużych to najczęściej osoby z zawodami z wielkich grup zawodowych: specjaliści (19,1%), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (18,8%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (15,2%). W porównaniu do wyników badania popytu na pracę za IV kwartał 2008 r. udział osób pracujących w województwie kujawsko-pomorskim w jednostkach dużych zmniejszył się o 1,5 pkt. proc.

Tabela 5. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według wielkości jednostek. Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego jednostki					
		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Kraj	10 094 550	6 041 143	59,8	2 357 220	23,4	1 696 187	16,8
Województwo	472 428	263 790	55,8	123 373	26,1	85 265	18,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W **jednostkach średnich** zatrudnionych było 26,1% ogółu pracujących w województwie (przed rokiem 25,5%). Osoby te pracowały głównie w sekcjach: edukacja – 26,0% pracujących w jednostkach tej kategorii, handel i naprawy – 20,1% oraz przetwórstwo przemysłowe – 17,6%. W podmiotach tej wielkości najliczniejsze grupy zawodowe stanowili specjaliści – 25,3% oraz robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 15,1%.

W ciągu roku w województwie kujawsko-pomorskim nieznacznie zwiększył się udział pracujących w **podmiotach małych** (o 0,8 pkt. proc.). Osoby pracujące w tej grupie podmiotów skupione były głównie w sekcjach: handel i naprawy – 36,2% ogółu pracujących w jednostkach małych, przetwórstwo przemysłowe – 13,8% i budownictwo – 11,9%. Najliczniejsze grupy zawodowe wśród pracujących w podmiotach małych tworzyli: pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (16,6%), pracownicy przy pracach prostych (15,3%) oraz specjaliści i robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (obie grupy stanowiły po 13,5% ogółu pracujących w jednostkach małych).

Według wielkich grup zawodowych największą grupę pracujących w województwie kujawsko-pomorskim stanowiły osoby wykonujące zawody należące do grupy **specjalistów** – 19,7% oraz **robotników przemysłowych i rzemieślników** – 16,9%.

Tabela 6. Pracujący w województwie kujawsko-pomorskim według wielkich grup zawodowych. Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	472 428	159 409	313 019	263 790	123 373	85 265
Specjaliści	93 160	68 995	24 165	50 473	31 161	11 526
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	79 630	8 270	71 360	49 544	18 605	11 481
Technicy i inny średni personel	58 777	23 627	35 150	36 260	14 106	8 411
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	58 362	9 027	49 335	39 988	10 419	7 955
Pracownicy przy pracach prostych	56 880	18 063	38 817	26 234	17 568	13 078
Pracownicy biurowi	53 760	19 406	34 354	29 295	14 491	9 974
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	44 187	4 574	39 613	20 379	9 629	14 179
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	25 985	6 878	19 107	11 058	6 704	8 223
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	1 687	569	1 118	559	690	438

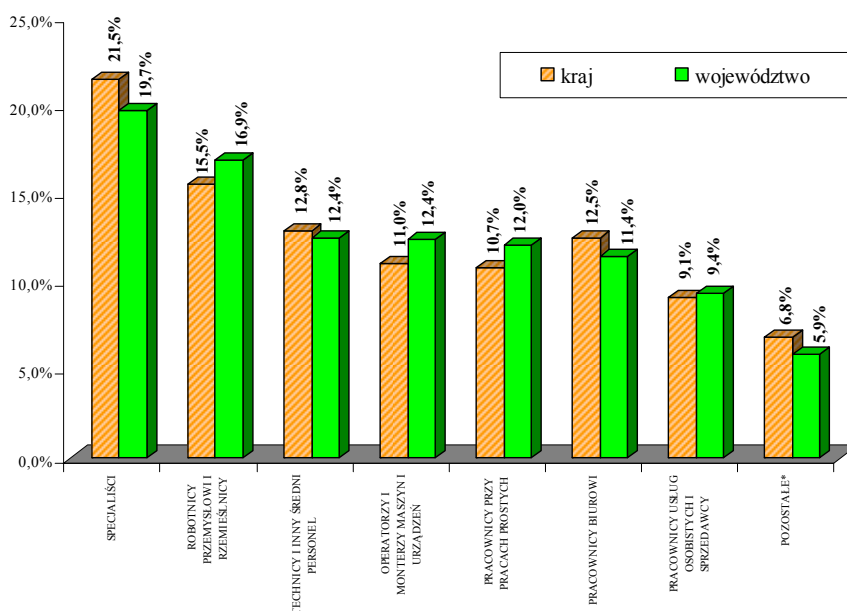
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

Osoby wykonujące zawody z grupy **specjalistów** – 93.160 osób, pracowały najczęściej w sektorze publicznym (74,1% pracujących w tej grupie). Specjaliści najczęściej pracowali w dużych jednostkach (54,2% pracujących w tej grupie). W porównaniu z końcem 2008 r. liczba pracujących z zawodami należącymi do grupy wielkiej specjalistów zwiększyła się o 5,5%.

Znaczną liczbę pracujących stanowili **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** – 79.630 osób, reprezentujących głównie sektor prywatny. W sektorze tym pracowało 89,6% pracujących w tej grupie zawodowej. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy najczęściej związani byli z jednostkami dużymi (62,2%). W odniesieniu do końca grudnia'08 liczba pracujących robotników przemysłowych i rzemieślników zmniejszyła się o 4,7%.

Osoby pracujące z województwa kujawsko-pomorskiego, według wielkich grup zawodowych, częściej niż w całym kraju pracowały jako robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz pracownicy przy pracach prostych (o 1,3 pkt. proc. każda z grup). Rzadziej natomiast wykonywały zawody należące do grupy wielkiej specjalistów (o 1,8 pkt. proc.).

Wykres 6. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2009 r. według wielkich grup zawodowych

* Do pozostałych grup należą: przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy oraz rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W porównaniu do wyników badania popytu na pracę w 2008 r. w województwie kujawsko-pomorskim liczba pracujących zwiększyła się w większości grup zawodowych. Największy bezwzględny wzrost liczby pracujących wystąpił w grupach: pracowników przy pracach prostych (o 11.524 osoby więcej) oraz techników i innego średniego personelu (6.343 osoby więcej). W odniesieniu do roku wcześniejszego liczba pracujących zmniejszyła się w dwóch grupach zawodowych: robotników przemysłowych i rzemieślników (o 3.905 osób) oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników (o 25 osób).

W zależności od rodzaju prowadzonej działalności w województwie kujawsko-pomorskim, podobnie jak i w całym kraju, najwięcej osób pracowało w podmiotach prowadzących działalność w zakresie: **przetwórstwa przemysłowego** – 27,0%, **handlu i napraw** – 17,9% i **edukacji** – 13,6%.

Pracujący w województwie kujawsko-pomorskim w podmiotach działających w zakresie **przetwórstwa przemysłowego** – 127.653 osoby – głównie reprezentowali sektor prywatny (96,1% pracujących w tej sekcji). Osoby związane z przetwórstwem przemysłowym najczęściej pracowały w jednostkach dużych – 73,7%.

Liczną grupę pracujących stanowiły także osoby z sekcji **handel i naprawy** – 84.367 osób. Osoby te pracowały przeważnie w sektorze prywatnym (99,2% pracujących w tej sekcji) i jednostkach małych – 36,6%.

Podobną liczbę stanowili pracujący w podmiotach prowadzących działalność w zakresie **edukacji** – 64.335 osób pracujących przede wszystkim w sektorze publicznym (94,9% pracujących w tej sekcji). Pracujący w sekcji edukacja skupieni byli głównie w jednostkach średnich – 49,8%.

Tabela 7. Pracujący w województwie kujawsko-pomorskim według sekcji PKD. Stan w dniu 31.12.2009 r.

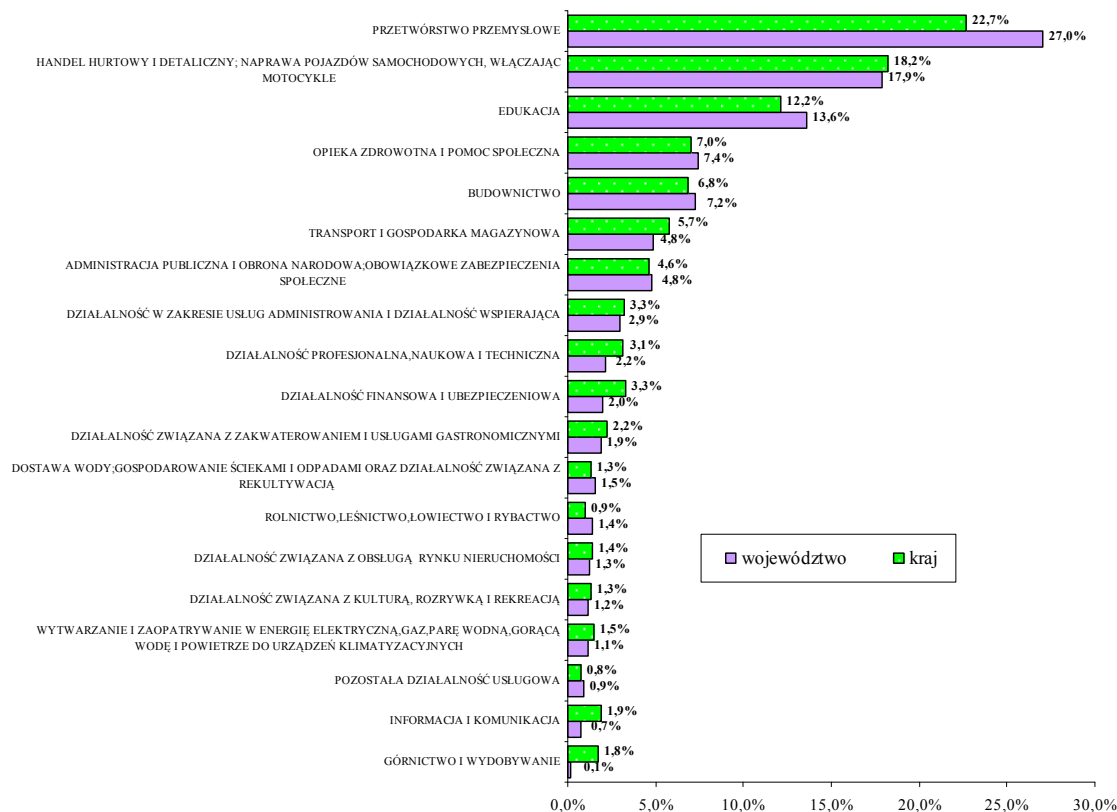
Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	472 428	159 409	313 019	263 790	123 373	85 265
Przetwórstwo przemysłowe	127 653	4 982	122 671	94 123	21 732	11 798
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	84 367	656	83 711	28 671	24 849	30 847
Edukacja	64 335	61 086	3 249	24 782	32 070	7 483
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	35 140	30 148	4 992	25 961	7 065	2 114
Budownictwo	34 092	1 320	32 772	13 172	10 793	10 127
Transport i gospodarka magazynowa	22 849	13 543	9 306	16 714	2 133	4 002
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	22 602	22 602	-	17 367	4 944	291
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	13 919	419	13 500	10 838	804	2 277
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10 232	3 300	6 932	3 122	2 790	4 320
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	9 256	2 742	6 514	6 561	2 120	575
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	8 795	844	7 951	2 417	2 962	3 416
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	7 308	5 298	2 010	4 772	2 039	497
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6 701	1 991	4 710	2 566	2 939	1 196
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6 002	1 214	4 788	2 837	1 954	1 211
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5 546	5 065	481	2 174	2 062	1 310
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	5 280	3 611	1 669	4 861	362	57
Pozostała działalność usługowa	4 344	43	4 301	1 123	634	2 587
Informacja i komunikacja	3 345	545	2 800	1 454	885	1 006
Górnictwo i wydobywanie	662	-	662	275	236	151

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W porównaniu z ogólnopolską strukturą pracujących, osoby z województwa kujawsko-pomorskiego częściej pracują w jednostkach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 4,3 pkt. proc.). Rzadziej natomiast w takich sekcjach jak: górnictwo i wydobywanie (o 1,6 pkt. proc) oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa (o 1,4 pkt. proc.).

Wykres 7. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2009 r. według sekcji PKD

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

3.2. Nowo utworzone miejsca pracy

Zgodnie z badaniem popytu na pracę realizowanym przez GUS w 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim powstało 26.746 nowych miejsc pracy (o 3.177 – 13,5% więcej niż w roku poprzednim). Zdecydowana większość nowych miejsc pracy powstała w sektorze prywatnym – 82,6%. W ciągu roku w sektorze publicznym liczba nowych miejsc pracy wzrosła o 21,4% (o 817 nowych miejsc pracy), natomiast w sektorze prywatnym liczba nowych miejsc pracy zwiększyła się o 12,0% (o 2.360 nowych miejsc pracy).

Tabela 8. Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. według sektorów

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze			
		publicznym		prywatnym	
		liczba	%	liczba	%
Kraj	521 626	72 131	13,8	449 495	86,2
Województwo	26 746	4 643	17,4	22 103	82,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W województwie kujawsko-pomorskim w **sektorze publicznym** nowe miejsca pracy powstawały głównie w sekcjach: administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 32,3% oraz edukacja – 25,7%.

W **sektorze prywatnym** nowe miejsca pracy skupione były najczęściej w jednostkach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (26,6%), handlu i napraw (22,4%) oraz budownictwa (21,3%).

Najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy w województwie powstało w jednostkach małych (38,2%). W porównaniu do roku wcześniejszego liczba nowo utworzonych miejsc pracy zmniejszyła się w jednostkach dużych (2.039 miejsc mniej, tj. 20,3%) wzrosła natomiast w jednostkach małych (3.276 miejsc więcej, tj. 47,2%) i średnich (1.940 miejsc więcej, tj. 29,5%). W tym samym czasie liczba nowo utworzonych miejsc pracy w Polsce wzrosła o 6,3% przy czym w jednostkach dużych liczba nowych miejsc pracy zmniejszyła się o 21,6% w jednostkach małych i średnich wzrosła odpowiednio o 38,6% i 18,4%.

Tabela 9. Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. według wielkości jednostek

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego jednostki					
		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Kraj	521 626	173 678	33,3	145 714	27,9	202 234	38,8
Województwo	26 746	7 999	29,9	8 524	31,9	10 223	38,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W województwie kujawsko-pomorskim w **jednostkach dużych** nowe miejsca pracy powstawały głównie w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 39,4% nowych miejsc pracy w jednostkach tej kategorii. **Jednostki średnie** generowały nowe miejsca pracy w takich sekcjach jak: handel i naprawy (21,0%), przetwórstwo przemysłowe (18,1%) i budownictwo (17,6%). W **jednostkach małych** najwięcej miejsc pracy powstało w budownictwie (22,5%) oraz handlu i naprawach (22,3%).

W przebadanych jednostkach z województwa kujawsko-pomorskiego najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy powstało w zakładach prowadzących działalność w zakresie **przetwórstwa przemysłowego** – 22,8%. Nowe miejsca pracy w przetwórstwie przemysłowym powstawały głównie w sektorze prywatnym (96,5%) i jednostkach dużych (51,7%).

W regionie znaczna liczba nowych miejsc pracy powstała także w sekcjach: **handel i naprawy** – 18,9% oraz **budownictwo** – 18,0%. W obu sekcjach nowe miejsca pracy generował najczęściej sektor prywatny (odpowiednio 98,0% i 97,7%) i jednostki małe (45,1% w handlu i naprawach i 47,7% w budownictwie).

**Tabela 10. Nowo utworzone miejsca pracy
w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. według sekcji PKD**

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	26 746	4 643	22 103	7 999	8 524	10 223
Przetwórstwo przemysłowe	6 093	216	5 877	3 151	1 544	1 398
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	5 053	101	4 952	984	1 792	2 277
Budownictwo	4 819	111	4 708	1 020	1 502	2 297
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 639	7	1 632	749	152	738
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 501	1 501	-	433	1 035	33
Edukacja	1 336	1 191	145	466	751	119
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	981	22	959	55	53	873
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	961	848	113	443	438	80
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	934	46	888	42	402	490
Transport i gospodarka magazynowa	930	19	911	250	122	558
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	546	42	504	97	38	411
Pozostała działalność usługowa	525	1	524	44	23	458
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	371	248	123	27	188	156
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	305	26	279	54	199	52
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	284	197	87	119	128	37
Informacja i komunikacja	200	1	199	8	59	133
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	192	35	157	28	64	100
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	42	31	11	27	10	5
Górnictwo i wydobywanie	34	-	34	2	24	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W odniesieniu do 2008 r. największy wzrost liczby nowo utworzonych miejsc pracy odnotowano w sekcjach: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 130,4%), działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (o 121,9%) oraz transport i gospodarka magazynowa (100,4 %). Roczny spadek liczby nowo utworzonych miejsc pracy wystąpił w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (o 29,9%), działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (o 12,3%) oraz administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (spadek o 3,3%).

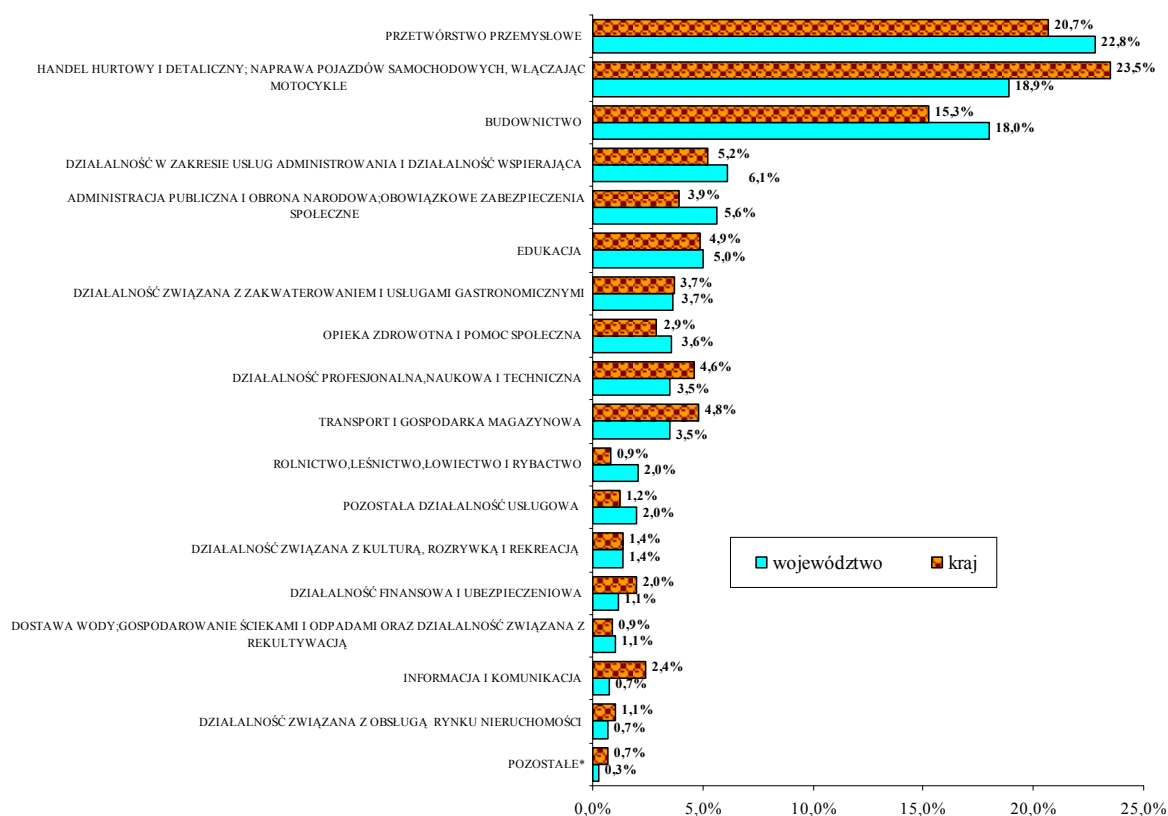
Dla porównania w tym samym czasie do powiatowych urzędów pracy województwa kujawsko-pomorskiego wpłynęło **56.380 ofert zatrudnienia**¹¹. W porównaniu z rokiem wcześniejszym było to o 8.602 oferty mniej (spadek o 13,2%). Ponad połowa zgłoszonych ofert (66,8%) dotyczyła zatrudnienia subsydiowanego (prace interwencyjne, roboty publiczne, podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego) oraz uczestnictwa w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu (staże, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy/dorosłych, prace społecznie użyteczne). Najwięcej ofert pracy zgłoszono z podmiotów działających w zakresie **administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych zabezpieczeń społecznych** – 15.463 oferty (28,7%). Znaczna liczba ofert pochodziła również z sekcji **handel i naprawy** – 8.631 ofert (16,0%) oraz **przetwórstwo przemysłowe** – 6.825 propozycji zatrudnienia (12,7%).

¹¹ Zgodnie z objaśnieniami do Sprawozdania MPiPS – 01 o rynku pracy ofertami pracy są zgłoszone przez pracodawców wolne miejsca zatrudnienia jak i miejsca przygotowania zawodowego na stanowisku pracy oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych, robót publicznych, prac społecznie użytecznych i stażu, a także w ramach umów zlecenia i umów o dzieło.

Zgłaszane do powiatowych urzędów pracy oferty przeznaczone były głównie dla osób z zawodami należącymi do wielkiej grupy zawodowej **pracowników przy pracach prostych** – 17.608 ofert (32,7% zgłoszonych ofert).

W odniesieniu do kraju, w województwie kujawsko-pomorskim nowe miejsca pracy częściej powstawały w jednostkach zajmujących się budownictwem (o 2,8 pkt. proc.) oraz przetwórstwem przemysłowym (o 2,1 pkt. proc.). Rzadziej natomiast w handlu i naprawach (o 4,6 pkt. proc.).

Wykres 8. Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. według sekcji PKD

* Do pozostałych sekcji należą: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz górnictwo i wydobywanie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009r.

3.3. Wolne miejsca pracy

Według badania popytu na pracę w końcu grudnia 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim wśród 22.474 podmiotów wolnymi miejscami pracy dysponowało jedynie 3,5% (796 jednostek). Podmioty gotowe na przyjęcie nowych pracowników należały głównie do sektora prywatnego – 84,2%.

W końcu 2009 r. w województwie dostępne były 2.284 wolne miejsca pracy. Zdecydowana większość z nich skoncentrowana była w sektorze prywatnym 78,2%. W porównaniu z wynikami wcześniejszego badania, z 2008 r., liczba wolnych miejsc pracy w województwie zmniejszył się o 36,7% (w kraju o 44,8%). W sektorze publicznym liczba wolnych miejsc pracy zmniejszyła się o 26,8% a w sektorze prywatnym o 39,0%.

Tabela 11. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według sektorów. Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze			
		publicznym		prywatnym	
		liczba	%	liczba	%
Kraj	51 590	11 944	23,2	39 646	76,8
Województwo	2 284	498	21,8	1 786	78,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W województwie kujawsko-pomorskim w **sektorze publicznym** wakujące miejsca pracy dostępne były przede wszystkim w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 42,6%. W sektorze publicznym wolne miejsca pracy przeznaczone były najczęściej dla osób z grupy zawodowej specjalistów (52,4%).

W **sektorze prywatnym** wolne miejsca pracy pozostawały w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 47,9%, nieobsadzone miejsca pracy najczęściej przeznaczone były dla robotników przemysłowych i rzemieślników (25,6%) oraz pracowników usług osobistych i sprzedawców (21,4%).

Przeważająca liczba wolnych miejsc pracy, zarówno w województwie jak i kraju, skupiona była w **jednostkach dużych** (46,9% w województwie i 49,3% w kraju).

Tabela 12. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według wielkości jednostek. Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego jednostki					
		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%
Kraj	51 590	25 457	49,3	9 239	17,9	16 894	32,7
Województwo	2 284	1 072	46,9	620	27,1	592	25,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W województwie kujawsko-pomorskim najwięcej wolnych miejsc pracy dostępnych było w zakładach prowadzących działalność w zakresie **przetwórstwa przemysłowego** – 37,5%. Wolne miejsca pracy skupione w tej sekcji pochodziły z sektora prywatnego (100%) oraz jednostek dużych (56,9%).

Tabela 13. Wolne miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim według sekcji PKD. Stan w dniu 31.12.2009 r.

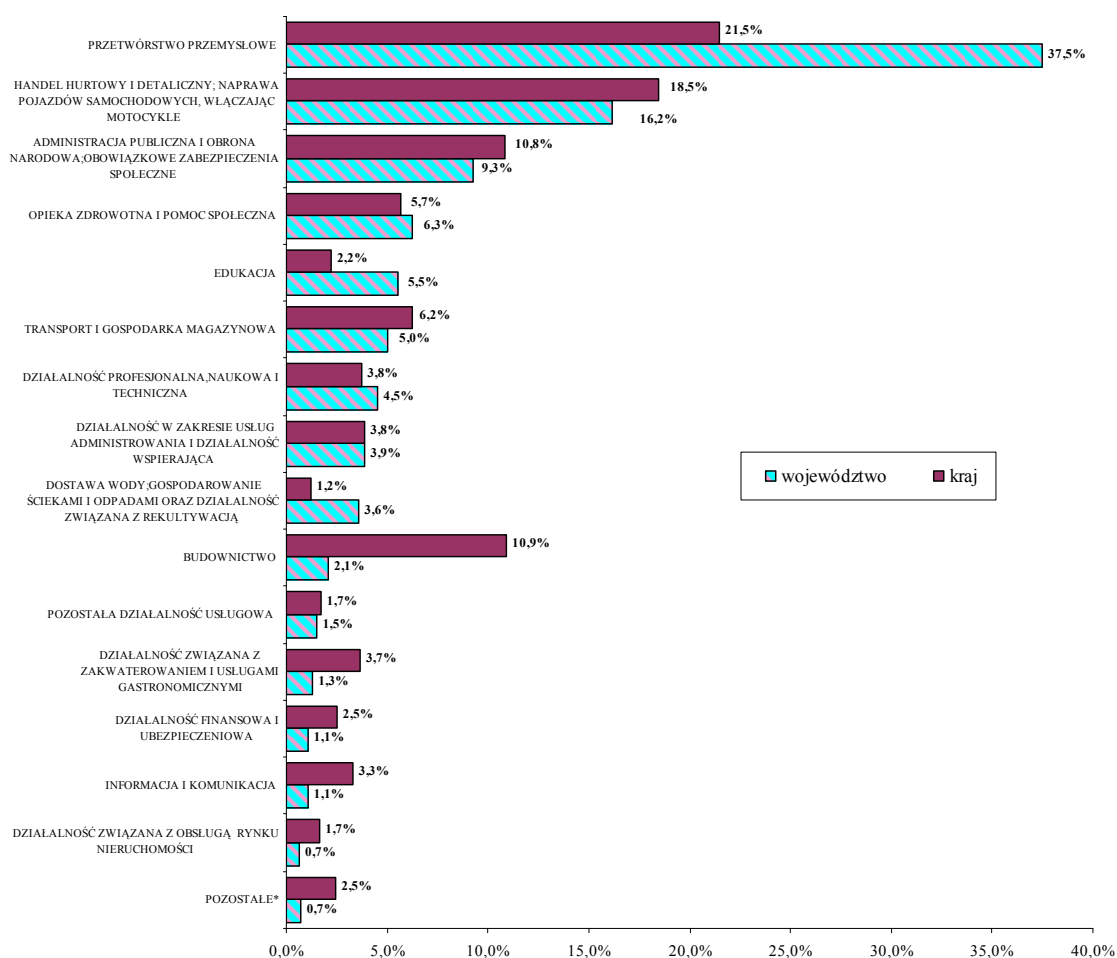
Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	2 284	498	1 786	1 072	620	592
Przetwórstwo przemysłowe	856	-	856	487	285	84
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	369	-	369	80	9	280
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	212	212	-	168	40	4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	143	46	97	33	104	6
Edukacja	126	112	14	102	24	-
Transport i gospodarka magazynowa	115	21	94	44	30	41
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	103	1	102	2	15	86
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	88	-	88	57	-	31
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	82	80	2	22	58	2
Budownictwo	48	14	34	30	8	10
Pozostała działalność usługowa	34	-	34	-	10	24
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	29	-	29	28	1	-
Informacja i komunikacja	24	1	23	1	13	10
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	24	-	24	6	18	-
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	15	-	15	4	3	8
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7	4	3	4	-	3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7	7	-	2	2	3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do urządzeń klimatyzacyjnych	2	-	2	2	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W porównaniu z rokiem wcześniejszym w większości sekcji zaobserwować można spadek liczby wolnych miejsc pracy. Największy spadek nastąpił w budownictwie (o 91,7%). Znaczne spadki nastąpiły także w sekcjach: działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (o 68,5%), informacja i komunikacja (o 68,4%) oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (o 66,5%). Roczny wzrost wolnych miejsc pracy nastąpił wśród podmiotów prowadzących działalność w zakresie dostawy wody, gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalnością związaną z rekultywacją (wzrost o 10,0%).

W odniesieniu do kraju, w województwie kujawsko-pomorskim wolne miejsca pracy częściej dostępne były w jednostkach zajmujących się przetwórstwem przemysłowym (o 16,0 pkt. proc.). Rządziej natomiast w budownictwie (o 8,8 pkt. proc.), usługach gastronomicznych (o 2,4 pkt. proc.), handlu i naprawach (o 2,3 pkt. proc.) oraz informacji i komunikacji (o 2,3 pkt. proc.).

Wykres 9. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2009 r. według sekcji PKD

* Do pozostałych sekcji należą: górnictwo i wydobywanie; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; rybactwo oraz działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

W końcu grudnia 2009 r. nieobsadzone miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim przeznaczone były przede wszystkim dla **robotników przemysłowych i rzemieślników** – 20,8% ogółu wolnych miejsc pracy oraz **specjalistów** – 20,4%.

Wolne miejsc pracy dla osób należących do grupy zawodowej robotników przemysłowych i rzemieślników skupione były głównie w sektorze prywatnym (96,4% wakujących miejsc pracy w tej grupie zawodowej) oraz jednostkach dużych – 56,1%.

Miejsca pracy dostępne dla specjalistów pochodziły najczęściej z sektora publicznego (56,0%) i podmiotów dużych (58,2%).

Tabela 14. Wolne miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim według wielkich grup zawodowych. Stan w dniu 31.12.2009 r.

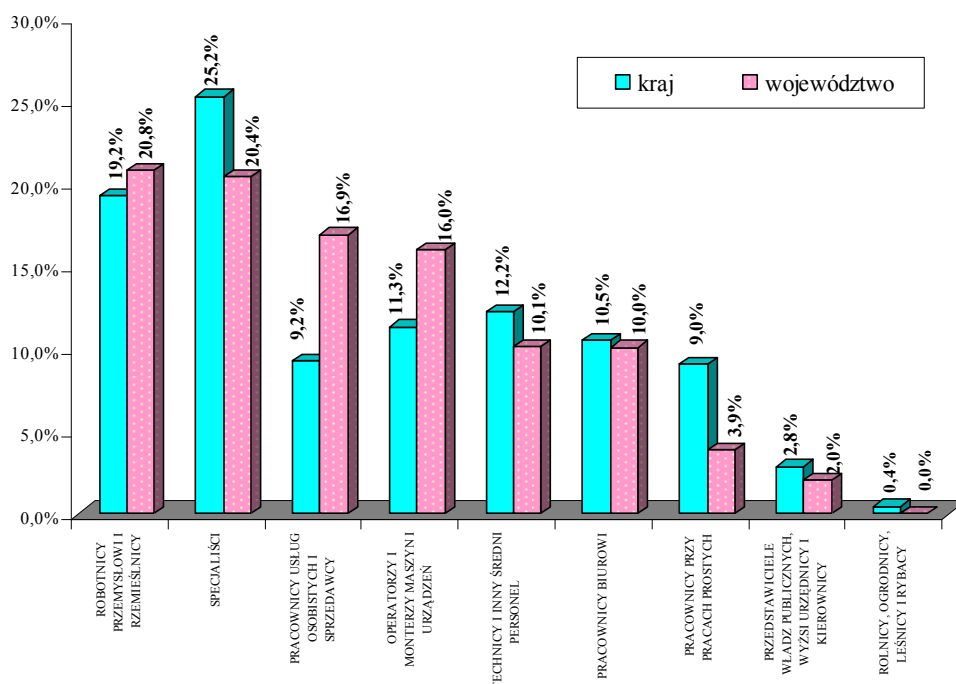
Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	2 284	498	1 786	1 072	620	592
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	474	17	457	266	135	73
Specjaliści	466	261	205	271	102	93
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	386	3	383	54	28	304
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	365	14	351	164	160	41
Technicy i inny średni personel	230	79	151	99	112	19
Pracownicy biurowi	229	76	153	117	57	55
Pracownicy przy pracach prostych	88	21	67	67	16	5
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	46	27	19	34	10	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

Porównując z wynikami badania popytu na pracę z 2008 r. liczba wolnych miejsc pracy zmniejszyła się w większości wielkich grup zawodowych. Najbardziej zmniejszyła się liczba wakatów dla robotników przemysłowych i rzemieślników (spadek o 744 wolne miejsca pracy, tj. 61,1%). Znaczny spadek liczby wolnych miejsc pracy wystąpił także w grupie techników i innego średniego personelu (spadek o 337 miejsc, tj. 59,4%). Nieznaczny wzrost wolnych miejsc pracy nastąpił jedynie w grupie pracowników usług osobistych i sprzedawców (13 wolnych miejsc pracy więcej niż rok wcześniej).

W porównaniu do kraju, w województwie kujawsko-pomorskim wolne miejsca pracy częściej dostępne były dla osób z grupy zawodowej pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (o 7,7 pkt. proc.) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (o 4,7 pkt. proc.). Rzadziej natomiast przeznaczone były dla pracowników przy pracach prostych (o 5,2 pkt. proc) i specjalistów (o 4,8 pkt. proc).

Wykres 10. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim w końcu 2009 r. według wielkich grup zawodowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS odnośnie badania popytu na pracę za IV kwartał 2009 r.

3.4. Zlikwidowane miejsca pracy¹²

W 2009 roku w Polsce zlikwidowano 501.396 miejsc pracy z czego 88,6% pochodziło z sektora prywatnego. W skali kraju najwięcej miejsc pracy zlikwidowano w regionie centralnym (głównie w województwie mazowieckim), południowym (województwo śląskie) oraz północno zachodnim (województwo wielkopolskie).

W województwie kujawsko-pomorskim likwidacji uległo 25.278 miejsc pracy (5,0% ogółu zlikwidowanych miejsc pracy w Polsce). Podobnie jak w całym kraju miejsca pracy likwidowane były głównie w sektorze prywatnym (87,6%), jednostkach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (28,6%), budownictwa (22,6%) oraz handlu i napraw (19,%).

Tabela 15. Zlikwidowane miejsca pracy w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r. według sekcji PKD

Wyszczególnienie	Ogółem	z tego w sektorze		z tego w jednostkach		
		publicznym	prywatnym	dużych	średnich	małych
Województwo	25 278	3 139	22 139	9 782	7 352	8 144
Przetwórstwo przemysłowe	7 217	391	6 826	1 254	1 696	4 267
Budownictwo	5 709	52	5 657	3 119	1 521	1 069
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	4 938	133	4 805	2 630	1 568	740
Transport i gospodarka magazynowa	1 075	234	841	589	103	383
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1 015	1 015	-	43	797	175
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1 001	-	1 001	326	186	489
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	685	43	642	461	168	56
Edukacja	658	562	96	88	291	279
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	616	112	504	368	107	141
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	419	255	164	23	287	109
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	334	26	308	250	51	33
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	271	83	188	43	115	113
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	268	128	140	59	163	46
Informacja i komunikacja	239	17	222	153	47	39
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	237	15	222	52	138	47
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	205	43	162	132	38	35
Pozostałe sekcje*	391	30	361	192	76	123

* Do pozostałych sekcji należą: 1. wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, 2. górnictwo i wydobywanie, 3. gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, 4. organizacje i zespoły eksterytorialne, 5. Pozostała działalność usługowa.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie publikacji Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy – Popyt na pracę w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r.

W 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim liczba nowo utworzonych miejsc pracy tylko nieznacznie przekroczyła liczbę zlikwidowanych miejsc pracy (o 1.468 miejsc), przy czym w sektorze prywatnym całkowita liczba miejsc pracy zmniejszyła się (o 36 stanowisk) a w sektorze publicznym utworzono 1.504 miejsc pracy więcej niż zlikwidowano. W zależności od wielkości jednostek biorących udział w badaniu w podmiotach małych i średnich liczba stanowisk pracy wzrosła (odpowiednio o 441 i 1.172 miejsca). Natomiast w podmiotach dużych nastąpiła nieznaczna redukcja miejsc pracy o 145 stanowisk.

Największy ubytek miejsc pracy nastąpił w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 1.124 stanowiska mniej oraz budownictwa – 890

¹² Popyt na pracę w województwie kujawsko-pomorskim w 2009 r., Urząd Statystyczny w Bydgoszczy.

stanowisk mniej. Porównując liczbę nowo utworzonych i zlikwidowanych miejsc pracy najkorzystniej sytuacja wyglądała w sekcjach: edukacja – gdzie liczba miejsc pracy zwiększyła się 981 oraz działalność związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (wzrost o 816 miejsc pracy).

Niekorzystne zmiany na wojewódzkim rynku pracy widoczne są także w statystykach dotyczących bezrobocia rejestrowanego. W ciągu roku nastąpił znaczny wzrost liczby bezrobotnych (o 21,7%) przy jednoczesnym spadku zgłaszanych ofert pracy (o 13,2%). Spowodowało to roczny wzrost stopy bezrobocia rejestrowanego o 2,5 pkt. proc.

4. SONDAŻ WŚRÓD PRACODAWCÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Wojewódzki Urząd Pracy, we współpracy z wszystkimi powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego, po raz trzeci przystąpił do realizacji badania pracodawców w województwie. Badania pracodawców były już realizowane w 2008 i 2009 roku.

W 2010 r. realizowano badanie pod nazwą: „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego. Diagnoza zapotrzebowania na pracowników w wymiarze kwalifikacyjno-zawodowym”¹³. Zadania WUP związane z realizacją badań sondażowych stanowią, podobnie jak realizacja monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, jedno z zadań projektu systemowego WUP w Toruniu: *Monitoring regionalnego rynku pracy II*¹⁴.

W 2009 roku został zrealizowany sondaż wśród największych pracodawców województwa (podmioty zatrudniające 50 i więcej osób). W 2010 roku wielkość próby została zwiększona i objęła pozostałe klasy wielkości przedsiębiorstw tj.: małe – o liczbie pracujących do 9 osób; średnie – o liczbie pracujących od 10 do 49 osób.

Udział w badaniu sondażowym wzięło 2.057 pracodawców z terenu województwa kujawsko-pomorskiego.

Głównym celem badania była diagnoza planów zatrudnieniowych w województwie kujawsko-pomorskim. Sondaż pozwoli na zdiagnozowanie popytu na poszczególne zawody oraz zacieśnienie współpracy pup z lokalnymi pracodawcami. Dzięki badaniu możliwe było uzyskanie informacji o tym, jakich pracowników poszukują pracodawcy w województwie kujawsko-pomorskim, w jakich zawodach i z jakimi kwalifikacjami. Wyniki tego badania stanowią uzupełnienie informacji w obszarze zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody oraz kwalifikacje. Dzięki nim chcemy dostarczyć wiarygodnej i rzetelnej informacji m.in. instytucjom edukacyjnym i urzędem pracy, które pomagają zdobyć kwalifikacje przyszłym pracownikom. Informacje zebrane w badaniu będą opublikowane w zestawieniu zbiorczym, ogólnodostępnym na stronie internetowej WUP w Toruniu pod koniec 2010 roku.

Badanie lokalnego rynku pracy było samodzielnie realizowane przez urzędy pracy województwa. Dane pozyskiwane były w kontaktach bezpośrednich pracowników pup z pracodawcami.

---

¹³ Informacje na temat badania dostępne są na stronie internetowej WUP w Toruniu w zakładce: Projekty Systemowe - Projekt własny WUP, http://www.wup.torun.pl/pokl/Proj_sys/badanie.html

¹⁴ Projekt realizowany w ramach Priorytetu VI, Poddziałanie 6.1.2 Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych w regionie PO KL.

Tabela 16. Wielkość przebadanej populacji w sondażu pracodawców w województwie kujawsko-pomorskim w 2010 r. według powiatów

Wyszczególnienie	liczba podmiotów	%
Aleksandrów Kujawski	40	1,9
Brodnica	80	3,9
Bydgoszcz - powiat grodzki	422	20,5
Bydgoszcz - powiat ziemski	113	5,5
Chełmno	50	2,4
Golub - Dobrzyń	39	1,9
Grudziądz - powiat grodzki	105	5,1
Grudziądz - powiat ziemski	30	1,5
Inowrocław	107	5,2
Lipno	50	2,4
Miasto Toruń	248	12,1
Mogilno	60	2,9
Nakło nad Notecią	60	2,9
Powiat Toruński	77	3,7
Radziejów	30	1,5
Rypin	40	1,9
Sępólno Krajeńskie	40	1,9
Świecie	120	5,8
Tuchola	65	3,2
Wąbrzeźno	33	1,6
Włocławek - powiat grodzki	142	6,9
Włocławek - powiat ziemski	47	2,3
Żnin	59	2,9
Ogółem	2 057	100,0

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego. Diagnoza zapotrzebowania na pracowników w wymiarze kwalifikacyjno-zawodowym”

W 2010 roku powiatowe urzędy pracy realizowały wywiady kwestionariuszowe z lokalnymi pracodawcami od trzeciej dekady maja do połowy lipca. W tabeli nr 1 zestawiono liczbę zrealizowanych wywiadów w poszczególnych powiatach. Wielkość próby badawczej była uzależniona od liczby podmiotów gospodarki narodowej w danym powiecie. Największa koncentracja podmiotów występuje w ośrodkach miejskich: Bydgoszczy, Toruniu, Włocławku, Inowrocławiu, Grudziądzu. Tam też liczba przeankietowanych przedsiębiorców była największa.

Dobór próby do badania pracodawców był celowy. Struktura próby została tak skonstruowana, aby w znacznym stopniu odzwierciedlać strukturę sekcji PKD województwa kujawsko-pomorskiego w poszczególnych grupach wielkości przedsiębiorstw¹⁵.

¹⁵ Grupa wielkości przedsiębiorstw podawana zgodnie z danym zawartymi w rejestrze Regon.

Tabela 17. Wielkość i struktura przebadanej populacji w sondażu pracodawców w województwie kujawsko-pomorskim w 2010 r. według sekcji PKD oraz grupy wielkości przedsiębiorstwa

Sekcja PKD 2007	Grupa wielkości przedsiębiorstwa						liczba podmiotów ogółem	
	A - małe (do 9 zatrudnionych osób)		B - średnie (od 10 do 49 zatrudnionych osób)		C - duże (powyżej 50 zatrudnionych osób)		zrealizowane wywiady	%
	zrealizowane wywiady	%	zrealizowane wywiady	%	zrealizowane wywiady	%		
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	4	0,7	7	1,4	102	10,1	113	5,5
BUDOWNICTWO	95	17,3	60	12,0	59	5,9	214	10,4
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	1	0,2	8	1,6	20	2,0	29	1,4
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	24	4,4	3	0,6	9	0,9	36	1,8
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	35	6,4	19	3,8	16	1,6	70	3,4
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	13	2,4	10	2,0	20	2,0	43	2,1
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	12	2,2	10	2,0	13	1,3	35	1,7
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	12	2,2	7	1,4	12	1,2	31	1,5
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	18	3,3	16	3,2	6	0,6	40	1,9
EDUKACJA	12	2,2	71	14,2	152	15,1	235	11,4
GÓRNICCTWO I WYDOBYWANIE	0	0,0	1	0,2	2	0,2	3	0,1
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	158	28,8	103	20,6	99	9,8	360	17,5
INFORMACJA I KOMUNIKACJA	18	3,3	5	1,0	9	0,9	32	1,6
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	31	5,6	26	5,2	74	7,3	131	6,4
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA	31	5,6	17	3,4	12	1,2	60	2,9
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	43	7,8	116	23,2	342	33,9	501	24,4
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	9	1,6	4	0,8	27	2,7	40	1,9
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	31	5,6	16	3,2	24	2,4	71	3,5
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	2	0,4	1	0,2	10	1,0	13	0,6
Ogółem	549	100,0	500	100,0	1 008	100,0	2 057	100,0

Źródło: opracowanie na podstawie badań własnych „Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego. Diagnoza zapotrzebowania na pracowników w wymiarze kwalifikacyjno-zawodowym”

Wstępna analiza zgromadzonego materiału wskazuje, że w bardzo dużym stopniu udało się zrealizować założenia związane z wielkością i strukturą próby.

Obecnie zakończony został etap badań terenowych, wyniki sondażu dostępne będą pod koniec roku po przeprowadzeniu wszystkich analiz.

5. PODSUMOWANIE

1. W powiatowych urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego, w końcu grudnia 2009 r. pozostawało zarejestrowanych **134.127 bezrobotnych, a wojewódzka stopa bezrobocia osiągnęła poziom 15,8% (dla kraju 11,9%)**. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: *lipnowskim* (24,4%) oraz *grudziądzkim* (24,1%). Natomiast najniższą w *Bydgoszczy* (7,3%) i *Toruniu* (8,3%). Na przestrzeni roku liczba bezrobotnych zwiększyła się o 23.871 osób (21,7%), a wojewódzka stopa bezrobocia wzrosła o 2,5 pkt proc.
2. Zgodnie ze stanem w dniu 31 grudnia 2009 r. w ewidencji powiatowych urzędów pracy pozostawało **109.982 bezrobotnych poprzednio pracujących i 24.145 osób dotychczas niepracujących**, co stanowiło odpowiednio 82,0% i 18,0% ogółu bezrobotnych (rok wcześniej udziały te wynosiły odpowiednio 80,7% i 19,3%). Oznacza to, iż co szósty bezrobotny nigdy nie pracował.
3. Osoby pozostające w rejestrach bezrobotnych, w zależności od poziomu wykształcenia, najczęściej reprezentowały zawody: *pedagog, ekonomista, specjalista administracji publicznej* (wśród bezrobotnych z wykształceniem wyższym), *asystent ekonomiczny, kucharz, technik mechanik, technik rolnik* (wśród bezrobotnych z wykształceniem średnim), *sprzedawca, ślusarz, krawiec, robotnik gospodarczy* (zasadniczym zawodowym lub niższym). Liczną grupę stanowią także osoby *bez zawodu*.
4. W 2009 r. najliczniejszą grupą kończącą szkoły ponadgimnazjalne byli absolwenci szkół wyższych (40,7%). Drugą co do liczebności grupę stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących – bez liceów dla dorosłych (26,0%). **Absolwenci roku szkolnego 2008/2009 głównie reprezentowali zawody, w których w końcu 2009 roku w rejestrach bezrobotnych pozostawało najwięcej bezrobotnych.**
5. **W zbadanych przez GUS podmiotach z terenu województwa kujawsko-pomorskiego w końcu 2009 r. pracowało 472.428 osób**, w tym 33,7% stanowiły osoby pracujące w sektorze publicznym. Osoby pracujące związane były głównie z jednostkami dużymi (55,8%). Według wielkich grup zawodowych największą grupę pracujących stanowiły osoby wykonujące zawody należące do grup: *specjalistów* – 19,7% oraz *robotników przemysłowych i rzemieślników* – 16,9%.
6. Zgodnie z wynikami popytu na pracę w 2009 r. w województwie kujawsko-pomorskim powstało 26,7 tys. nowych miejsc pracy. W tym samym czasie likwidacji uległo 25,3 tys. miejsc pracy. W końcu roku podmioty działające na terenie województwa dysponowały 2,3 tys. wolnych miejsc pracy. W porównaniu z wynikami analogicznego badania z roku wcześniejszego nastąpił wzrost zarówno liczby pracujących (o 6,5%) jak i nowoutworzonych miejsc pracy (o 13,5%). Roczny spadek nastąpił natomiast w przypadku wolnych miejsc pracy (o 36,7%).
7. Wojewódzki Urząd Pracy we współpracy z wszystkimi powiatowymi urzędami pracy województwa kujawsko-pomorskiego po raz trzeci przystąpił do realizacji badania pracodawców w województwie. W 2010 r. realizowano badanie pod nazwą: „*Sondaż wśród pracodawców województwa kujawsko-pomorskiego. Diagnoza zapotrzebowania na pracowników w wymiarze kwalifikacyjno-zawodowym*”. Udział w badaniu sondażowym wzięło 2.057 pracodawców z terenu województwa. Wyniki sondażu dostępne będą pod koniec roku.

6. SUMMARY IN ENGLISH

CONCLUSIONS

1. At the end of December 2009 in powiat labour offices of kujawsko-pomorskie voivodship the number of the unemployed registered amounted to **134,127 persons and voivodship unemployment rate comprised 15.8% (for country 11.9%)**. The highest unemployment rate was observed in poviats: *lipnowski* (24.4%) and *grudziądzki* (24.1%). The lowest unemployment rate was observed in *Bydgoszcz* (7.3%) and *Toruń* (8.3%). During the year the number of the unemployed increased by 23,871 persons (21.7%), and voivodship unemployment rate increased by 2.5 percentage point.
2. As of 31st December 2009 in the unemployment rolls in powiat labour offices were **109,982 unemployed persons previously employed and 24,145 persons who had never worked before**, that constituted accordingly 82.0% and 18.0% of the total number of the unemployed (in the previous year the respective figures were: 80.7% and 19.3%). It means that every sixth unemployed had never worked.
3. Persons remaining in unemployment rolls, depending on education level, mostly had occupations: *educator, economist, public administration professional*, (among unemployed with tertiary education), *economist assistant, cook, technician, agriculture technician* (among unemployed with upper secondary education), *salesman, locksmith, tailor, economic worker* (basic vocational and lower education). Numerous group are persons *who did not have occupational qualification*.
4. In 2009 the most numerous group among graduates of upper secondary school were graduates of tertiary schools (40.7%). The second group according to its size was graduates of secondary schools – without secondary schools for adults (26.0%). **Graduates 2008/2009 school year mainly represented occupations which possess the majority of the unemployed who stay in unemployment rolls at the end of 2009.**
5. **At the end of 2009 in entities from kujawsko-pomorskie voivodship surveyed by GUS - Central Statistical Office (CSO) worked 472,428 persons**, therein 33.7% workers from public sector. Mainly workers come from big units (55.8%). According to big vocational groups the most numerous group of workers in kujawsko-pomorskie constituted persons possessing occupations from *professionals* – 19.7% and *craft and related trades workers* – 16.9%.
6. According to results from demand survey in 2009 in kujawsko-pomorskie voivodship come into being 26.7 thous. new job places. At the same time 25,3 thous. job places were closed down. At the end of the year economic entities offered 2.3 thous. vacancies. Comparison to results of the survey from the previous year it was observed increase in number of persons on-the-job (by 6.5%) and newly created job places (by 13.5%). Annual decline was observed in case of vacancies (by 36.7%).
7. VLO in Toruń in cooperation with powiat labour offices from kujawsko-pomorskie voivodship third time launched research among employers in voivodship. In 2010 was carried out survey “Poll among employers in kujawsko-pomorskie voivodship. Diagnosis of demand for employees in scope of qualification and occupation”. In the poll participated 2,057 employers from voivodship. Results of the poll will be available at the end of the year.

CONTENTS

1.	Unemployment in kujawsko-pomorskie voivodship by occupations and membership last job according to section of the Polish Activity Classification (PKD).....	1
2.	Upper secondary graduates in kujawsko-pomorskie voivodship (2008/2009 school year).....	5
3.	Demand for labour in kujawsko-pomorskie voivodship in 2009 (CSO survey)	9
3.1.	The employed	10
3.2.	Newly created jobs	14
3.3.	Job vacancies	17
3.4.	Liquidated jobs.....	22
4.	Survey of employers from kujawsko-pomorskie voivodship	23
5.	Summary.....	26
6.	Shortcut in English	27
7.	Statistical annex	29

STATISTICAL ANNEX

Table 1.	The employed in Poland and kujawsko-pomorskie voivodship by big occupational group (according to Central Statistical Office survey demand for labour). As of 31.12.2009.....	29
Table 2.	The employed in Poland and kujawsko-pomorskie voivodship by sections of the Polish Activity Classification (according to CSO survey demand for labour). As of 31.12.2009	30
Table 3.	Job vacancies in Poland and kujawsko-pomorskie voivodship by big occupational group (according to CSO survey demand for labour). As of 31.12.2009	31
Table 4.	Job vacancies in Poland and kujawsko-pomorskie voivodship by sections of the Polish Activity Classification PKD (according to CSO survey demand for labour). As of 31.12.2009.....	32
Table 5.	Newly created job places in Poland and kujawsko-pomorskie voivodship in 2009 by sections of the Polish Activity Classification PKD (according to CSO survey demand for labour).....	33
Table 6.	Tertiary graduates in kujawsko-pomorskie voivodship by group and field of education (2008/2009 academic year).....	34

7. ANEKS STATYSTYCZNY

Tabela 1. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według wielkich grup zawodowych (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS). Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem		Sektor						Jednostki według wielkości					
			publiczny		prywatny		duże		średnie		małe			
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%		
POLSKA	10 094 550	33,7	3 399 016	66,3	6 695 534	59,8	2 357 220	23,4	1 696 187	16,8				
1. PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	661 482	24,2	159 886	75,8	501 596	49,3	140 516	21,2	194 657	29,4				
2. SPECJALIŚCI	2 168 991	64,8	1 406 195	35,2	762 796	59,5	647 287	29,8	230 667	10,6				
3. TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	1 294 700	39,0	505 095	61,0	789 605	63,3	278 361	21,5	196 778	15,2				
4. PRACOWNICY BIUROWI	1 257 043	31,9	400 501	68,1	856 542	58,4	296 171	23,6	227 116	18,1				
5. PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	918 277	10,3	94 814	89,7	823 463	55,2	189 511	20,6	221 588	24,1				
6. ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	29 362	29,9	8 773	70,1	20 589	41,3	9 478	32,3	7 744	26,4				
7. ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	1 567 346	16,2	253 845	83,8	1 313 501	64,7	292 718	18,7	260 828	16,6				
8. OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	1 112 560	19,0	211 746	81,0	900 814	71,7	174 959	15,7	140 296	12,6				
9. PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	1 084 789	33,0	358 161	67,0	726 628	49,8	328 219	30,3	216 513	20,0				
KUJAWSKO-POMORSKIE	472 428	33,7	159 409	66,3	313 019	55,8	123 373	26,1	85 265	18,0				
1. PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	25 985	26,5	6 878	73,5	19 107	42,6	6 704	25,8	8 223	31,6				
2. SPECJALIŚCI	93 160	74,1	68 995	25,9	24 165	54,2	31 161	33,4	11 526	12,4				
3. TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	58 777	40,2	23 627	59,8	35 150	61,7	14 106	24,0	8 411	14,3				
4. PRACOWNICY BIUROWI	53 760	36,1	19 406	63,9	34 354	54,5	14 491	27,0	9 974	18,6				
5. PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	44 187	10,4	4 574	89,6	39 613	46,1	9 629	21,8	14 179	32,1				
6. ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	1 687	33,7	569	66,3	1 118	33,1	690	40,9	438	26,0				
7. ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	79 630	10,4	8 270	89,6	71 360	62,2	18 605	23,4	11 481	14,4				
8. OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	58 362	15,5	9 027	84,5	49 335	68,5	10 419	17,9	7 955	13,6				
9. PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	56 880	31,8	18 063	68,2	38 817	46,1	17 568	30,9	13 078	23,0				

**Tabela 2. Pracujący w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według sekcji PKD 2007 (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS).
Stan w dniu 31.12.2009 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor				Jednostki według wielkości					
		publiczny		prywatny		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
POLSKA	10 094 550	3 399 016	33,7	6 695 534	66,3	6 041 143	59,8	2 357 220	23,4	1 696 187	16,8
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO (A)	95 854	36 966	38,6	58 888	61,4	43 615	45,5	35 028	36,5	17 211	18,0
GÓRNICCTWO I WYDOBYWANIE (B)	177 478	143 831	81,0	33 647	19,0	170 821	96,2	4 305	2,4	2 352	1,3
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (C)	2 290 123	113 103	4,9	2 177 020	95,1	1 689 936	73,8	364 612	15,9	235 575	10,3
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO URZĄDZEŃ KLIMATYZACYJNYCH (D)	148 438	102 062	68,8	46 376	31,2	140 999	95,0	6 070	4,1	1 369	0,9
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ (E)	130 200	95 442	73,3	34 758	26,7	88 542	68,0	32 627	25,1	9 031	6,9
BUDOWNICTWO (F)	688 858	29 482	4,3	659 376	95,7	289 898	42,1	178 763	26,0	220 197	32,0
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE (G)	1 839 389	18 743	1,0	1 820 646	99,0	827 454	45,0	467 988	25,4	543 947	29,6
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA (H)	579 626	284 925	49,2	294 701	50,8	411 826	71,1	70 383	12,1	97 417	16,8
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI (I)	223 062	22 432	10,1	200 630	89,9	70 397	31,6	67 687	30,3	84 978	38,1
INFORMACJA I KOMUNIKACJA (J)	190 241	16 830	8,8	173 411	91,2	132 743	69,8	28 773	15,1	28 725	15,1
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA (K)	335 127	60 683	18,1	274 444	81,9	285 307	85,1	24 645	7,4	25 175	7,5
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI (L)	141 186	38 425	27,2	102 761	72,8	73 715	52,2	40 559	28,7	26 912	19,1
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA (M)	317 533	79 988	25,2	237 545	74,8	134 980	42,5	69 619	21,9	112 934	35,6
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA (N)	328 557	14 611	4,4	313 946	95,6	249 669	76,0	34 991	10,6	43 897	13,4
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE (O)	464 447	464 321	100,0	126	0,0	368 885	79,4	90 038	19,4	5 524	1,2
EDUKACJA (P)	1 226 685	1 168 473	95,3	58 212	4,7	459 156	37,4	658 462	53,7	109 067	8,9
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA (Q)	707 734	589 651	83,3	118 083	16,7	525 288	74,2	123 284	17,4	59 162	8,4
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ (R)	132 890	116 495	87,7	16 395	12,3	63 494	47,8	45 789	34,5	23 607	17,8
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA (S)	77 122	2 553	3,3	74 569	96,7	14 418	18,7	13 597	17,6	49 107	63,7
KUJAWSKO-POMORSKIE	472 428	159 409	33,7	313 019	66,3	263 790	55,8	123 373	26,1	85 265	18,0
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO (A)	6 701	1 991	29,7	4 710	70,3	2 566	38,3	2 939	43,9	1 196	17,8
GÓRNICCTWO I WYDOBYWANIE (B)	662	-	-	662	100,0	275,0	41,5	236	35,6	151	22,8
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (C)	127 653	4982	3,9	122 671	96,1	94 123	73,7	21 732	17,0	11 798	9,2
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO URZĄDZEŃ KLIMATYZACYJNYCH (D)	5 280	3 611	68,4	1 669	31,6	4 861	92,1	362	6,9	57	1,1
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ (E)	7 308	5 298	72,5	2 010	27,5	4 772	65,3	2 039	27,9	497	6,8
BUDOWNICTWO (F)	34 092	1 320	3,9	32 772	96,1	13 172	38,6	10 793	31,7	10 127	29,7
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE (G)	84 367	656	0,8	83 711	99,2	28 671	34,0	24 849	29,5	30 847	36,6
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA (H)	22 849	13 543	59,3	9 306	40,7	16 714	73,1	2 133	9,3	4 002	17,5
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI (I)	8 795	844	9,6	7 951	90,4	2 417	27,5	2 962	33,7	3 416	38,8
INFORMACJA I KOMUNIKACJA (J)	3 345	545	16,3	2 800	83,7	1 454	43,5	885	26,5	1 006	30,1
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA (K)	9 256	2 742	29,6	6 514	70,4	6 561	70,9	2 120	22,9	575	6,2
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI (L)	6 002	1 214	20,2	4788,0	79,8	2 837	47,3	1 954	32,6	1 211	20,2
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA (M)	10 232	3 300	32,3	6 932	67,7	3 122	30,5	2 790	27,3	4 320	42,2
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA (N)	13 919	419	3,0	13 500	97,0	10 838	77,9	804	5,8	2 277	16,4
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE (O)	22 602	22 602	100,0	-	-	17 367	76,8	4 944	21,9	291	1,3
EDUKACJA (P)	64 335	61 086	94,9	3249,0	5,1	24 782	38,5	32 070	49,8	7 483	11,6
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA (Q)	35 140	30 148	85,8	4992,0	14,2	25 961	73,9	7 065	20,1	2 114	6,0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ (R)	5 546	5 065	91,3	481,0	8,7	2 174	39,2	2 062	37,2	1 310	23,6
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA (S)	4 344	43	1,0	4301,0	99,0	1 123	25,9	634	14,6	2 587	59,6

**Tabela 3. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według wielkich grup zawodowych (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS).
Stan w dniu 31.12.2009 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem		Sektor						Jednostki według wielkości					
			publiczny		prywatny		duże		średnie		małe			
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%		
POLSKA	51 590		11 944	23,2	39 646	76,8	25 457	49,3	9 239	17,9	16 894	32,7		
1. PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	1 468		518	35,3	950	64,7	902	61,4	375	25,5	191	13,0		
2. SPECJALIŚCI	13 026		6 579	50,5	6 447	49,5	8 922	68,5	1 990	15,3	2 114	16,2		
3. TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	6 292		1 496	23,8	4 796	76,2	2 853	45,3	1 001	15,9	2 438	38,7		
4. PRACOWNICY BIUROWI	5 399		1 411	26,1	3 988	73,9	2 586	47,9	945	17,5	1 868	34,6		
5. PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	4 772		240	5,0	4 532	95,0	1 811	38,0	628	13,2	2 333	48,9		
6. ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	209		20	9,6	189	90,4	35	16,7	39	18,7	135	64,6		
7. ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	9 929		445	4,5	9 484	95,5	4 245	42,8	1 892	19,1	3 792	38,2		
8. OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	5 830		621	10,7	5 209	89,3	2 660	45,6	1 428	24,5	1 742	29,9		
9. PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	4 665		614	13,2	4 051	86,8	1 443	30,9	941	20,2	2 281	48,9		
KUJAWSKO-POMORSKIE	2 284		498	21,8	1 786	78,2	1 072	46,9	620	27,1	592	25,9		
1. PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	46		27	58,7	19	41,3	34	73,9	10	21,7	2	4,3		
2. SPECJALIŚCI	466		261	56,0	205	44,0	271	58,2	102	21,9	93	20,0		
3. TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	230		79	34,3	151	65,7	99	43,0	112	48,7	19	8,3		
4. PRACOWNICY BIUROWI	229		76	33,2	153	66,8	117	51,1	57	24,9	55	24,0		
5. PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	386		3	0,8	383	99,2	54	14,0	28	7,3	304	78,8		
7. ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	474		17	3,6	457	96,4	266	56,1	135	28,5	73	15,4		
8. OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	365		14	3,8	351	96,2	164	44,9	160	43,8	41	11,2		
9. PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	88		21	23,9	67	76,1	67	76,1	16	18,2	5	5,7		

Tabela 4. Wolne miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS).
Stan w dniu 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor				Jednostki według wielkości					
		publiczny		prywatny		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
POLSKA	51 590	11 944	23,2	39 646	76,8	25 457	49,3	9 239	17,9	16 894	32,7
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO (A)	335	69	20,6	266	79,4	67	20,0	122	36,4	146	43,6
GÓRNICCTWO I WYDOBYWANIE (B)	77	27	35,1	50	64,9	44	57,1	11	14,3	22	28,6
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (C)	11 073	229	2,1	10 844	97,9	6 627	59,8	2 328	21,0	2 118	19,1
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO URZĄDZEŃ KLIMATYZACYJNYCH (D)	192	115	59,9	77	40,1	175	91,1	10	5,2	7	3,6
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ (E)	628	450	71,7	178	28,3	288	45,9	258	41,1	82	13,1
BUDOWNICTWO (F)	5 641	130	2,3	5 511	97,7	1 467	26,0	820	14,5	3 354	59,5
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE (G)	9 520	19	0,2	9 501	99,8	3 053	32,1	1 567	16,5	4 900	51,5
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA (H)	3 208	825	25,7	2 383	74,3	1 532	47,8	551	17,2	1 125	35,1
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI (I)	1 884	39	2,1	1 845	97,9	406	21,5	159	8,4	1 319	70,0
INFORMACJA I KOMUNIKACJA (J)	1 717	35	2,0	1 682	98,0	1 029	59,9	334	19,5	354	20,6
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA (K)	1 310	45	3,4	1 265	96,6	980	74,8	77	5,9	253	19,3
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI (L)	857	176	20,5	681	79,5	432	50,4	162	18,9	263	30,7
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA (M)	1 943	344	17,7	1 599	82,3	807	41,5	246	12,7	890	45,8
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA (N)	1 985	135	6,8	1 850	93,2	1 164	58,6	416	21,0	405	20,4
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE (O)	5 582	5 579	99,9	3	0,1	4 717	84,5	703	12,6	162	2,9
EDUKACJA (P)	1 149	971	84,5	178	15,5	515	44,8	424	36,9	210	18,3
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA (Q)	2 941	2 161	73,5	780	26,5	1 846	62,8	679	23,1	416	14,1
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ (R)	668	576	86,2	92	13,8	187	28,0	310	46,4	171	25,6
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA (S)	880	19	2,2	861	97,8	121	13,8	62	7,0	697	79,2
KUJAWSKO-POMORSKIE	2 284	498	21,8	1 786	78,2	1 072	46,9	620	27,1	592	25,9
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO (A)	7	4	57,1	3	42,9	4	57,1	0	-	3	42,9
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (C)	856	-	-	856	100,0	487	56,9	285	33,3	84	9,8
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO URZĄDZEŃ KLIMATYZACYJNYCH (D)	2	0	-	2	100,0	2	100,0	0	-	0	0,0
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ (E)	82	80	97,6	2	2,4	22	26,8	58	70,7	2	2,4
BUDOWNICTWO (F)	48	14	29,2	34	70,8	30	62,5	8	16,7	10	20,8
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE (G)	369	0	-	369	100,0	80	21,7	9	2,4	280	75,9
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA (H)	115	21	18,3	94	81,7	44	38,3	30	26,1	41	35,7
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI (I)	29	0	-	29	100,0	28	96,6	1	3,4	0	0,0
INFORMACJA I KOMUNIKACJA (J)	24	1	4,2	23	95,8	1	4,2	13	54,2	10	41,7
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA (K)	24	0	-	24	100,0	6	25,0	18	75,0	0	0,0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI (L)	15	0	-	15,0	100,0	4	26,7	3	20,0	8	53,3
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA (M)	103	1	1,0	102	99,0	2	1,9	15	14,6	86	83,5
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA (N)	88	0	-	88	100,0	57	64,8	0	-	31	35,2
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE (O)	212	212	100,0	-	-	168	79,2	40	18,9	4	1,9
EDUKACJA (P)	126	112	88,9	14,0	11,1	102	81,0	24	19,0	0	0,0
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA (Q)	143	46	32,2	97,0	67,8	33	23,1	104	72,7	6	4,2
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ (R)	7	7	100,0	-	-	2	28,6	2	28,6	3	42,9
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA (S)	34	0	-	34,0	100,0	0	-	10	29,4	24	70,6

**Tabela 5. Nowo utworzone miejsca pracy w Polsce i województwie kujawsko-pomorskim według sekcji PKD (zgodnie z badaniem popytu na pracę GUS).
Stan w dniu 31.12.2009 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor				Jednostki według wielkości					
		publiczny		prywatny		duże		średnie		małe	
		liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
POLSKA	521 626	72 131	13,8	449 495	86,2	173 678	33,3	145 714	27,9	202 234	38,8
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO (A)	4 471	513	11,5	3 958	88,5	984	22,0	1 075	24,0	2 412	53,9
GÓRNICICTWO I WYDOBYWANIE (B)	1 372	267	19,5	1 105	80,5	618	45,0	303	22,1	451	32,9
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (C)	107 724	1 431	1,3	106 293	98,7	51 215	47,5	27 427	25,5	29 082	27,0
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORAĆĄ WODĘ I POWIETRZE DO URZĄDZEŃ KLIMATYZACYJNYCH (D)	2 357	670	28,4	1 687	71,6	1 903	80,7	303	12,9	151	6,4
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ (E)	4 828	2 781	57,6	2 047	42,4	1 682	34,8	1 985	41,1	1 161	24,0
BUDOWNICTWO (F)	79 637	1 787	2,2	77 850	97,8	16 233	20,4	22 812	28,6	40 592	51,0
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE (G)	122 516	1 364	1,1	121 152	98,9	34 703	28,3	31 851	26,0	55 962	45,7
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA (H)	25 244	1 600	6,3	23 644	93,7	7 245	28,7	5 747	22,8	12 252	48,5
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI (I)	19 368	541	2,8	18 827	97,2	2 999	15,5	4 793	24,7	11 576	59,8
INFORMACJA I KOMUNIKACJA (J)	12 425	271	2,2	12 154	97,8	5 223	42,0	3 054	24,6	4 148	33,4
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA (K)	10 427	631	6,1	9 796	93,9	6 444	61,8	1 681	16,1	2 302	22,1
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI (L)	5 496	1 192	21,7	4 304	78,3	1 391	25,3	1 635	29,7	2 470	44,9
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA (M)	24 174	2 124	8,8	22 050	91,2	6 133	25,4	5 180	21,4	12 861	53,2
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA (N)	27 125	1 513	5,6	25 612	94,4	13 488	49,7	3 860	14,2	9 777	36,0
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE (O)	20 591	20 581	100,0	10	0,0	9 522	46,2	10 513	51,1	556	2,7
EDUKACJA (P)	25 373	21 068	83,0	4 305	17,0	6 522	25,7	14 590	57,5	4 261	16,8
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA (Q)	14 940	8 956	59,9	5 984	40,1	5 184	34,7	4 833	32,3	4 923	33,0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ (R)	7 127	4 815	67,6	2 312	32,4	1 505	21,1	3 060	42,9	2 562	35,9
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA (S)	6 431	26	0,4	6 405	99,6	684	10,6	1 012	15,7	4 735	73,6
KUJAWSKO-POMORSKIE	26 746	4 643	17,4	22 103	82,6	7 999	29,9	8 524	31,9	10 223	38,2
ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO (A)	546	42	7,7	504	92,3	97	17,8	38	7,0	411	75,3
GÓRNICICTWO I WYDOBYWANIE (B)	34	-	-	34	100,0	2,0	5,9	24	70,6	8	23,5
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE (C)	6 093	216	3,5	5 877	96,5	3 151	51,7	1 544	25,3	1 398	22,9
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORAĆĄ WODĘ I POWIETRZE DO URZĄDZEŃ KLIMATYZACYJNYCH (D)	42	31	73,8	11	26,2	27	64,3	10	23,8	5	11,9
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ (E)	284	197	69,4	87	30,6	119	41,9	128	45,1	37	13,0
BUDOWNICTWO (F)	4 819	111	2,3	4 708	97,7	1 020	21,2	1 502	31,2	2 297	47,7
HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE (G)	5 053	101	2,0	4 952	98,0	984	19,5	1 792	35,5	2 277	45,1
TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA (H)	930	19	2,0	911	98,0	250	26,9	122	13,1	558	60,0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI (I)	981	22	2,2	959	97,8	55	5,6	53	5,4	873	89,0
INFORMACJA I KOMUNIKACJA (J)	200	1	0,5	199	99,5	8	4,0	59	29,5	133	66,5
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA (K)	305	26	8,5	279	91,5	54	17,7	199	65,2	52	17,0
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI (L)	192	35	18,2	157,0	81,8	28	14,6	64	33,3	100	52,1
DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA (M)	934	46	4,9	888	95,1	42	4,5	402	43,0	490	52,5
DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA (N)	1 639	7	0,4	1 632	99,6	749	45,7	152	9,3	738	45,0
ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE (O)	1 501	1 501	100,0	-	-	433	28,8	1 035	69,0	33	2,2
EDUKACJA (P)	1 336	1 191	89,1	145,0	10,9	466	34,9	751	56,2	119	8,9
OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA (Q)	961	848	88,2	113,0	11,8	443	46,1	438	45,6	80	8,3
DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ (R)	371	248	66,8	123,0	33,2	27	7,3	188	50,7	156	42,0
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA (S)	525	1	0,2	524,0	99,8	44	8,4	23	4,4	458	87,2

Tabela 6. Absolwenci szkół wyższych w województwie kujawsko-pomorskim według grup i kierunków kształcenia (rok akademicki 2008/2009)

Nazwa grup i kierunków kształcenia	Liczba	
	ogółem	kobiety
Grupa - Kształcenie	3 629	2 851
Pedagogika ogółem:	3 135	2 687
Edukacja techniczno – informatyczna	211	49
Wychowanie fizyczne	143	43
Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej	60	32
Fizyka	53	20
Edukacja artystyczna w zakresie sztuki plastycznej	27	20
Grupa - Nauka	2 314	1 279
Ochrona środowiska	832	432
Geografia	420	250
Biologia	307	263
Informatyka	254	28
Matematyka	220	152
Chemia	171	122
Fizyka	53	23
Informatyka i ekonometria	36	2
Astronomia	21	7
Grupa - Nauki humanistyczne i sztuka	2 641	1 981
Filologia polska	502	461
Filologia angielska (specjalność)	491	392
Historia	452	210
Filologia germańska (specjalność)	269	237
Archeologia	137	98
Filozofia	112	59
filologia rosyjska (specjalność)	99	89
Ochrona dóbr kultury	90	78
filologia romańska (specjalność)	77	69
Instrumentalistyka	76	34
Teologia	60	31
Lingwistyka stosowana (specjalność)	52	51
Historia sztuki	45	40
Archiwistyka i zarządzanie dokumentacją (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)	37	24
Konserwacja i restauracja dzieł sztuki	30	27
Grafika	23	18
filologia bałkańska (specjalność)	21	19
filologia włoska (specjalność)	16	14
Malarstwo	15	10
filologia klasyczna (specjalność)	9	8
Kompozycja i teoria muzyki	8	3
Wokalistyka	8	5
Reżyseria dźwięku	7	0
Rzeźba	5	4
Grupa - Nauki społeczne, gospodarka i prawo	7 475	5 094
Administracja	2 038	1 501
Zarządzanie	1 318	900
Ekonomia	908	532
Finanse i rachunkowość	672	529
Prawo	488	243
Stosunki międzynarodowe	458	267
Socjologia	442	344
Politologia	412	213
Europeistyka	195	148
Zarządzanie i marketing	145	86
Informacja naukowa i bibliotekoznawstwo	122	102
Kulturoznawstwo	84	74

Nazwa grup i kierunków kształcenia	Liczba	
	ogółem	kobiety
Etnologia	69	51
Psychologia	66	61
Finanse i bankowość	30	23
Dziennikarstwo i komunikacja społeczna	28	20
Grupa - Zdrowie i opieka społeczna	1 527	1 274
Pielęgniarstwo	647	626
Zdrowie publiczne	262	179
Fizjoterapia	241	163
Kierunek lekarski	131	88
Farmacja	97	81
Analityka medyczna	78	67
Położnictwo	71	70
Grupa - Technika, przemysł i budownictwo	1 139	362
Mechanika i budowa maszyn	242	5
Biotechnologia	187	143
Technologia chemiczna	166	111
Elektronika i telekomunikacja	165	12
Budownictwo	130	49
Elektrotechnika	112	0
Fizyka techniczna	85	14
Architektura i urbanistyka	29	20
Technika rolnicza i leśna	23	8
Grupa - Usługi	1 523	991
Turystyka i rekreacja	1 244	797
Inżynieria środowiska	137	65
Kosmetologia	127	126
Transport	15	3
Grupa - Rolnictwo	470	232
Zootechnika	205	125
Rolnictwo	197	96
Leśnictwo	68	11
Razem	20 718	14 064